

Pirallegetis. Quod si Ostitius ex hoc solo quod dicitur ab Ecclesia infidelis; Lector quia instruit Catechumenos, & Exorcista, quia purgat Energumenos relationem habent ad Eucharistiam in ordine ad suscipientes, c. Exorcista, c. Lector, & c. Ostitius, 23. dist. longe magis idem dicendum in Episcopo, cuius ministerio in sacramento Confirmationis fideles armantur, & instruuntur ad agones Mundi huius, & prelia contra invisibiles hostes, ut in c. Spiritus sanctus de consecr. dist. 5. nemo enim negabit quin proximius accedat ad Eucharistiam, quantum ad suscipientes Confirmationis baptizatorum, quam expulso infidelium ab ecclesia, instructio Catechumenorum, aut Energumenorum purgatio.

90 Præterquam quod ut dicit Vafq. in 3. par. D. Thomæ 1. 2. q. 2. art. 2. cap. 2. n. 51. DD. oppositæ sententiæ absque ullo fundamento dixerunt ordinem debere tantum constitui per relationem ad sacramentum Eucharistiæ. Quid enim inquit obstat potest, quominus per respectum ad consecrandos, & ordinandos Sacerdotes Ministris Eucharistiæ possit ordo constitui, qualis est episcopatus; Et per hoc patet etiam responsio ad confirmationem. Nam et si consecratio Eucharistiæ sit ultimus actus, & consummatio divini cultus; nihil tamen proponitur, quin potuerit constitui specialis ordo pro consecrandis presbyteris, qui ad eum illum, & consummationem perficiant; & hic est ordo Episcopatus, quem constituit oportet ad consecrandos Ministris, quia alioquin Sacerdotium fuisset extinctum cum Apostolis, quos Dominus in Cena constituit Sacerdotes novi testamenti, ut in Conc. Tridentino sess. 21. de sacrif. Missæ, cap. 1. & can. 2.

Non obstant argumenta tertiæ opinionis Theologorum.

91 Ad primum enim respondet Michael Medina lib. 1. de sacr. Homini. continen. c. 16. §. Imbecillior. ubi irridet eos, qui dicunt per ordinationem Episcopi non imprimi characterem omnino distinctum à sacerdotali, sed sacerdotalem extendi, quoniam per talem extensionem, nihil ei diversæ naturæ addi potest, quod in ipso antea virtute non contineretur; ac proinde si tantum fieret extensio à potestate sacerdotali ad episcopalem, nulla potestas Episcopo tunc conferretur, quæ in ordinatione sacerdotis collata non esset. Nam sicut, inquit, extensio non addit rei extensæ maiorem essentiam, aut naturam; ita etiam neque maiorem virtutem ad operandum tribuit, ut patet in extensione pellis, per quam acquiritur solum maior loci quantitas, non autem maior substantia, vel natura, vel potentia, licet hanc extensionem Medinæ impugnet Vafquez dista. dist. 240. cap. 5. n. 5. eo quod extensio characteris non sit excogitanda instar extensionis quantitatis, sed instar extensionis habitus circa varias conclusiones. Respondetur secundo exemplum quo utuntur Theologi de extensione characteris Sacerdotalis, quam dicunt fieri in impositione manuum ad potestatem ligandi, & solvendi esse magis obcurum, ac dubium, quam sit principalis articulus de quo disputatur. A plerisque enim negatur huiusmodi extensio. Ac præterea non procedit simile à Presbytero ad Episcopum, quia Presbyter qui characterem sacerdotalem accepit in potestione Calicis cum vino, & pa-

te ne cum hostia, ut in Concilio Florentino in decreto fide, §. sextum sacramentum, postea in impositione manuum non ordinatur iterum, quia non traditur ei novum instrumentum prout requiritur ad essentiam ordinationis, sed tantum tributur nova potestas, ut post Sylvestrum in ver. Ordo secundo, n. 4. plene probavi in c. fin. n. 22. de sacram. non iterum. At verò Sacerdos in consecratione episcopali iterum ordinatur per novam materiam, & formam, ex qua oritur ordinum distinctio, ut fuse ostensum est supra in decimo quinto fundamento. Præterquam quod Sacerdos qui manuum impositionem accepit non dicitur superior, vel maior Sacerdos, quam is, qui illam non accepit. At episcopus est superior, & maior simpliciter Sacerdote, ut est distinctum. Ergo in hoc secundo casu non est simplex extensio, ut forte in primo, sed realis distinctio ordinum.

92 Ad ultimum respondetur ex D. Thomæ in 4. dist. 24. q. 3. art. 2. q. 2. vers. Sed contra. potestatem tanto esse altiore, quanto ad plura se extendit. Potestas autem Sacerdotalis, ut dicit Dionys. c. 5. Eccles. Hierar. extendit se ad purgandum, & illuminandum, Episcopalis vero ad hoc & perficiendum. Et in responsione ad secundum ostendit potestatem Episcopalem quantum ad actum consecrationis Corporis, & Sanguinis Christi non esse maiorem Sacerdotali, sed esse maiorem quoad actum secundarium, qui est præparare populum ad susceptionem huius Sacramenti.

Item Episcopus maiorem habet potestatem super Corpus Christi mysticum, licet non super Corpus Christi verum, ut idem docet in 3. par. q. 82. art. 1. ad 4. & in 4. & in 4. sent. dist. 24. q. 3. art. 2. q. 2. Et his respectibus Episcopus habet ordinem superiorem ordine Sacerdotali, etiam præscindendo à Sacerdotio, præterea potestas Episcopalis considerari non debet sine fundamento ordinis Sacerdotalis, sed prout illum includit ex necessitate Sacramenti, cum non possit esse Episcopus quin etiam sit Sacerdos, & comparatio hoc modo fieri debet, videlicet constituendo ex una parte simplicem Sacerdotem, & ex altera Sacerdotem Episcopum, quo modo dubium non est quin Sacerdos episcopus sit maior, quia non solum habet potestatem in ministerio Altaris, sed etiam consecrandi ministros, & alia pleraque faciendi, quæ inferioribus Sacerdotibus non competunt, ut sæpius repetitum est. Hinc autem non sequitur ut ordo episcopalis non sit distinctus à Presbyterali, sed tantum sequitur ut Presbyteralem includat. Sicut character ordinis includit ex necessitate Sacramenti characterem Baptismi, c. fin. de Presbyter. non bapt. Et tamen non sequitur ut character Baptismi, & character Ordinis non sint distincti. Quia igitur in Episcopo cumulantur duæ distinctæ potestates, & duo characteres, id est Episcopalis, & Sacerdotalis, quorum unus necessario includit alium, propterea Episcopus simpliciter, & absolute dicitur in eminentiori statu constitutus, quam simplex Sacerdos.

24

DE ÆTATE, & QUALITATE, & ordine præficiendorum.

Cap. Vt Abbates.

S V M M A R I V M.

1 Beneficiati per privationem beneficii archidiaconi ad ordines sumendos, quos beneficia requirunt.

2 Dignitates, Abbatie, Decanatus, Prepositura, & Archipresbyteratus de iure annexum habent ordinem Sacerdotalem.

3 Abbas an debeat prius beneficii, an in Presbyterium ordinari.

4 Archipresbyter habet curam animarum, & idem debet in Presbyterium ordinari.

5 Dignitates omnes, quibus animarum cura nulla subest, habere obtineri possunt in vigesimo secundo anno completo, ac proinde non sunt presbyterales.

6 Archimandrita idem est quod Abbas.

7 Ordines sacros Episcopus in vim Concilii Tridentini annuere non potest dignitatibus, sed Canonicatibus, & Portionibus tantum.

8 Abbas de iure antiquo esse poterat etiam in minoribus ordinibus constitutus, quinimò & laicus.

9 Ordo annexus beneficio non requiritur contemporanee in ipso actu collationis.

10 Capellania Sacerdotalis in Cathedrali obtineri potest in vigesimo quarto anno inchoato.

11 Parochialis valide conferri non potest ei, qui annum vigesimum quintum non attigerit. ibidem.

12 Archidiaconatus de iure annexum habet ordinem Diaconatus.

13 Sed ex stylo ubi est prima dignitas post pontificalem, requirit ordinem Presbyteratum.

14 Abbates, Decani, Prepositi, Archidiaconi, & Archipresbyteri sunt Prælati.

15 Abbatia an, & qualis sit dignitas.

16 Et an comprehendatur in cap. Licet, il primo, de preben. lib. 6.

17 Abbates circulares, vel habentes usum mitre in Synodis provincialibus præcedunt Commendatariis.

18 In Concilio Tridentino sedebant immediate post Episcopos.

19 Abbas Claravallensis in Concilio Tridentino sedet inter Abbates primus ibidem.

20 Generales ordinum in Concilio Tridentino post Abbates collocati fuerunt, & inter hos primus Generalis ordinis prædicatorum.

21 Decanus est honorabilior de Capitulo.

22 Decanus an sit dignitas, & n. seqq.

23 Decanus non est de capitulo nisi sit etiam Canonicus, vel hoc habeat consuetudo.

24 Prepositi, & Decani rurales non habent dignitatem.

25 Prepositura an sit dignitas.

26 Prepositi in Germania, Belgio, & Polonia dignitatem habent, & alicubi jurisdictionem, & curam animarum.

27 Archidiaconus de iure est prima dignitas post pontificalem, & caput Capituli.

27 Et ad eum spectat Capitulum convocare.

28 Ac si renuerit, cogi potest ad Ordinatio, Capitulum convocare de consuetudine spectat ad Decanum. ibidem.

29 Archidiaconatus dignitas an sit maior Abbatiali, vel è converso. & n. 31.

30 Archipresbyter an sit maior Archidiacono, remissive. & n. seq.

31 Ordo letore non est attendendus quando ex aliquo iuribus apparet varius, & inversus.

32 Decanus an sit maior Preposito, vel è contra. ibidem.

33 Impeditus ex iusta causa suscipere ordines suo beneficio annexos, quamvis non sit ipso iure beneficio privatus, tamen privari debet.

34 Quod procedit culpa sua ad talem statum pervenit, ut promoveri non possit, alias seculi.

35 Item procedit in eo, qui impedimentum prius contractum in ordinatione sua subtrahit.

36 Infirmitas præbet iustam causam excusationis privatione beneficii ob non promotionem ad ordines, licet ex propria culpa provenierit.

37 Beneficium Sacerdotale an requiratur ut quis actu sit presbyter tempore collationis, an verò sufficiat aptitudo. Late discutitur usque ad n. 60.

38 Quid sit Ecclesia sit Parochialis.

39 Quid in dignitate Curata, & Collegiata Ecclesia etiam Parochialis.

40 Quid sit dignitas non Curata.

41 Et quid in Canonicatibus, præbendis aut portionibus Presbyteralibus in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia.

42 Beneficia simplicia de iure communi non habent certos ordines annexos, sed ad illa obtinenda sufficit prima Clericalis tonsura.

43 Aliquando tamen habent ordines annexos ex fundatione, privilegio, consuetudine, vel statuto.

44 Ordinum annexio duplex.

45 Ordinum annexio respectu actus requirit ordinem in ipso actu collationis beneficii, alias non tenet collatio.

46 Episcopatus habet annexum ordinem Diaconatus respectu actus, majores vero respectu aptitudinis.

47 Commenda Parochialis Ecclesia fieri non potest, nisi actu Sacerdoti.

48 Ordinum annexio respectu aptitudinis non requirit ut quis habeat ordinem annexum tempore collationis, sed satis est ut infra tempus à iure præfixum se faciat promovendi.

49 Expectans Apostolicum an possit acceptare præbendam, cui respectu actus annexus est ordo sacerdotalis, si actu non sit Sacerdos.

50 Fundationi beneficii per clausulas generales Papa non censetur derogare.

51 Ordinum annexio respectu aptitudinis non requirit aetatem ordinis in ipso actu collationis, sed satis est ut provisorius sit in ea aetate, ut infra annum promoveri possit, & n. seqq.

52 Capella, in cuius fundatione cautum est ut Capellanus per seipsum Missas celebrare teneatur, conferri potest simplici Clerico, in ea tamen aetate constituto, ut infra annum possit in Presbyterium ordinari.

53 Capellania in Cathedrali, quarum Capellani à capitulo electi, reneantur missas conventuales canonicis, & divinis interesse, sunt sacerdotales aptitudinis.

- 54 Ordinis annexio an, & quando censetur facta respectu actus, vel respectu aptitudinis, & n. seq. usque ad n. 60.
- 55 Exempla annexionis ordinis respectu actus, & n. seq.
- 56 Quasdam adjuncta verbo intelligitur secundum tempus verbi, sicut in ipso actus initio.
- 57 Gerundium unde dictum, & quam vim habeat.
- 58 Ordo quibus casibus censetur beneficio annexus respectu aptitudinis.
- 59 Beneficia sacerdotalia regulariter non requirunt sacerdotium actu sed aptitudine.
- 60 Capellania, cui est annexum onus Missarum celebrandarum, an sit sacerdotale, anve Capellanus teneatur per seipsum Missas celebrare, & n. seq. usque ad n. 89.
- 61 Beneficium sacerdotale quod dicitur.
- 62 Capellania ea lege erecta, ut Capellanus teneatur Missas celebrare, & in divinis deservire, non est sacerdotale, & conferri potest Clerico quatuordecim annorum, & n. 66. & 70.
- 63 Beneficia simplicia ex generali consuetudine personali residentiam non requirunt, & n. 74. & 97.
- 64 Verba, Missas, vel divina officia celebret, aut in divinis deserviat, non important personale servitium, & n. 66. 70. 73. & 74. Declaratur n. 88. 97. 100. & 103.
- 65 Capellaniam obtinens non tenetur sacros ordines suscipere, sed missarum oneri potest per alium satisfacere, nisi insinuatione cautum sit, ut per seipsum celebret.
- 67 Beneficium ea lege erectum ut prebendarius singulis diebus teneatur missas celebrare, & divinis officio interesse, non est sacerdotale.
- 68 Capellania sic instituta ut Capellanus quotidie Missas celebret, & si negligens fuerit, certam poenam incurrat, non requirit personalem residentiam.
- 69 Item si cautum sit ut domus pro Capellano edificetur, ubi habitet, & serviat divinis, alioquin amoveri potest.
- 71 Capellania ordinata ut eligatur idoneus Capellanus Presbyter, qui Missas celebret, est sacerdotale, sed Capellanus non tenetur inservire per seipsum. Declaratur n. 79.
- 72 Capellania in Cathedrali Ecclesia sic fundata ut Capellanus debeat celebrare die noctuque divinum officium, non requirit ut Capellanus debeat esse presbyter.
- Officij divini celebratio non refertur ad celebrationem Missarum, ibidem.
- Declaratur n. 82. & seqq.
- 75 Capellaniam non requirere servitium personale declaratur ex oblatione subsecuta, & n. 99.
- Capellano habenti onus per seipsum celebrandi, missas in Ecclesia a Testatore destinata, potius indulgetur ut celebret in eadem Ecclesia per substitutum, quam alibi per seipsum, ibidem, vers. Nec advertatur.
- 76 Capellanus teneatur per seipsum Missas celebrare si id verbis expressis aut equivocantibus cautum fuerit in fundatione Capellaniam.
- 77 Legatum simplex cum onere assumendi ordinem sacerdotalem, & Missas celebrandi nulla eget Ordinis institutione.
- 78 Residentiam personalem, & obligatio Missas celebran-

- di & inservienti per seipsum in Capella, & beneficii simplicibus, quibus casibus censetur induda ex sententia S. Congregationis Concilij.
- 79 Capellas, & beneficia sacerdotalia obtinentes in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis teneantur Missas celebrare, & onera adimplere per seipsum, & n. seq.
- 80 Capellania erecta in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia cum onere Missarum celebrandarum non comprehenduntur in decreto Concilij Tridentini cap. 4. sess. 22. nisi ordinem annexum habeant, & n. 90.
- 81 Beneficia obtinentes in Cathedralibus, & Collegiatis compelli debent divina officia obire per seipsum.
- 82 Missa Conventualis quamvis non sit de hora, est tamen de officio, & n. seqq.
- 83 Intellectus cap. De his, 12. distin.
- 84 Distributiones quorundam assignantur pro Missa Conventuali sicut pro hora.
- 85 Beneficia obtinentes in Cathedrali, vel Collegiata cum onere inservendi divinis teneantur interesse missa Conventuali, sed non illam celebrare, nisi beneficii sint Sacerdotalia, & n. seq.
- 86 Intellectus c. Cum creatura, de celebr. Missar.
- 87 Capellanus obtinens an, & quando teneatur esse Presbyter, & missas ac divina officia celebrare per seipsum compellat si distinetio.
- 88 Verba, divinis inservire, aut interesse in Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia important servitium chori, quod adimpleri non potest per substitutum, & n. 97. 100. 103. & 105.
- 89 Capella sic fundata in Collegiata Ecclesia ut illam obtinens obligatus sit in dicta Ecclesia Missas dicere, eique in divinis deservire, an requiratur ut Capellanus hac munia expleat per seipsum, & n. seq. usque in finem.
- 90 Capellania cum onere inservienti choro requirit personale servitium.
- 92 Mansionaria, & alia beneficia, quibus est annexum servitium chori, comprehenduntur in cap. 12. vers. Præterea, s. 24. Concilij Tridentini.
- 93 Capellania quibus incumbit onus celebrandi Missas, & choro inservienti, non sunt compatibiles cum Canonicatibus, & Parochialibus, quamvis per earum Constitutiones liceat servire per substitutum.
- 94 Capellania Cathedrali Ecclesia, quæcumque redditum distributionibus quotidianis consistant, personalem residentiam requirunt.
- 95 Capella etiam in Collegiata non dicitur Sacerdotalis ex eo quod cantum sit in fundatione ut Capellanus teneatur Missas celebrare.
- 96 Capellania extra Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia ea lege erecta, ut Capellanus teneatur in divinis deservire, non requirit servitium personale.
- 98 Fundator beneficij in dubio censetur se retulisse ad universalem consuetudinem.
- 99 Observantia plurimum valet ad cognoscendam qualitatem beneficij.
- 101 Residentia intelligitur de personali ex vulgari modo loquendi eorum, qui fundant Capellaniam in Cathedralibus, & Collegiatis.
- 102 Verba, relidcant, cantent, intersint, sunt æquipollentia.
- 103 Capellania cum onere interesse divinis in Cathedrali, vel Collegiata requirit personale servitium.

- 104 Capellania cum onere Missas, & divina officia celebrandi, quarum redditus distribuuntur inter presentes, requirunt residentiam iuxta formam Concilij non obstante contraria consuetudine.
- 105 Verba, deservire in divinis, intelligenda sunt secundum substantiam materiam.
- 106 Divina officia non requirunt ordinem Sacerdotalem.
- 107 Consuetudo an possit immutare statum beneficij.

VT ABBATES. Per privationem beneficij arctantur beneficiati ad ordines suscipiendos, quos beneficia requirunt. Hoc dicit, & sunt duæ partes. Prima loquitur, cum quis potest, & non vult. Secunda est contra, cum vult, & non potest, ibi, *Quod si*.

Nota primò quatuor Dignitates, quæ de jure communi annexum habent ordinem Presbyteratus, videlicet Abbatiam, Decanatum, Præposituram & Archiepiscopatum. Quoad Abbates, sicut intelligitur de Conventualibus, planum est; tum quia solemniter benedicuntur, ut in cap. i. supra de supplen. neglig. Prælat. & ita necessarii debent esse Presbyteri, sive sequamur opinionem Hostien. hic, & in c. Cum inter, infra, de re iudic. volentis, ut prius debeant esse Presbyteri, ac deinde benedici: sive sequamur opinionem Collectar. hic in princ. sententis esse benedicendos ante presbyteratum ex hac littera, quæ de abbatibus loquitur: nam ante benedictionem non videntur Abbates, ut in d. c. i. Tum quia minores ordines conferunt, idque præstare nequeunt nisi sint benedicti, & Presbyteri, ut in c. Quoniam 69 distin. & in c. Cum contringat, infra, eod. Tum denique quia curam habent animarum saltem respectu Monachorum suorum, cap. Nullam, 18. q. 2. cap. Cum ad monasterium, infra de statu Monach. & notat Abb in cap. Cum in causis, non. 4. vers. Sed ego non video, supra de elect. Evidem de Archiepiscopis; nam & ipsi de jure communi cura animarum incumbit, cap. i. ibi, curam gerere animarum, & per tot. infra de offic. Archiepiscop. Unde absque dubio promovendi debent ad ordinem Sacerdotalem, ut in d. c. Cum in causis, s. Inferiora, & in Clem. Ne in agro, s. Ceterum, de statu Monach. Verum si hæc littera intelligatur de Abbatibus Titularibus cura, & Conventu carentibus, quales sunt in aliquibus religionibus, ut per Abb. conf. 101. In questione, num. 1. vers. Nam Papa, lib. 1. & de Decanis, Præpositis, & Archiepiscopis, quibus animarum cura nulla subest, exillimo hodie non procedere quod hic statuitur, ut debeant esse, aut fieri Presbyteri; quoniam ex decreto Concilij Tridentini, cap. 12. s. Ad ceteros s. 24. ad quasunque Dignitates non curatas factis est ut ascilicet Clerici viginti duobus annis non minores, id est qui vigesimum secundum ætatis annum expleverint, ut declaravit Sac. Congregatio ejusdem Concilij Interpret. Et cum decretum illud loquatur per verba universalis, & excipiat illas tantum Dignitates, quibus cura imminet animarum, utque vendicat sibi locum etiam in quatuor Dignitatibus, de quibus disponit hæc decretalis, alioquin decretum illud ferè clusorium esset, nam Dignitates hic expressæ sunt frequentiores in ecclesiis;

Prosp. Fagn. in 2. Part. primi Decretal.

ac si illas excipias, paucæ sunt aliæ à sac. Canonibus cognita, & Archimandrita idem est quod Abbas, ut exponit gloss. in epist. Inter claras, s. Manifestum igitur, in ver. Archimandrita, & c. de Summa Trinitate & fide Catholica, Quomobrem cum ex dicto cap. 12. Ad ejusmodi Dignitates obtinendas sufficiat annus vigesimus secundus, hinc necessariò sequitur ut non habeant ordinem Presbyteratus annexum, cum infra annuific provisi nequeant in Presbyteros ordinari, Clem. Generalem, de atat. & qualitat. prout requiritur in obtinentibus dignitates, quibus ordo Presbyteratus annexus est, ut in Clem. Vt si eod. tit. & in dist. Clem. Ne in agro, s. Ceterum, & in c. 4. sess. 22. Concilij Tridentini, & hæc sententiam in Abbacia, & Præpositura non curata aliàs probavit Sac. Congregatio Concilij, ut dixi in d. c. Cum in causis, n. 45. & 49. supra de elect.

Neque obstat quod ex decreto d. c. 12. s. Neminem etiam, sess. 24. nemo sit recipiendus ad Dignitatem, nisi qui eo ordine sit initiatus, quem illa Dignitas requirit, aut in tali ætate, ut infra tempus à jure, & ab eodem Concilio statutum initiari valeat. Etenim decretum illud intelligi debet de Dignitatibus, quæ annexum habent ordinem sacrum de jure speciali, id est ex privilegio, consuetudine, vel statuto, ut notat gloss. in c. Si eo tempore, in ver. Aetatem, de rescript. in 6. non autem de jure communi. Ratio diversitatis est, quia Concilium statuendo generaliter, ut ad obtinendas Dignitates non curatas sufficiat ætas viginti duorum annorum, non censetur sustulisse consuetudines, & statuta localia requirentia majorem ætatem propter annexionem ordinis Sacerdotalis, hæc enim probabiliter ignorari possunt cum in facto consistant: ac juris communis dispositionem utique revocavit constitutionem condendo posteriorem, juxta textum in cap. 1. de Constitut. lib. 6.

Ac propterea cum Canonici Ecclesie Patavine conquesti essent apud Sacram Congregationem Concilij, quod Vicarius in annexione sacrorum ordinum, quam fecerat Canonicatibus illius Ecclesie, includisset etiam Dignitates, non adhibitis eis, nec auditis: Sacra Congregatio censuit, cum Concilium non meminisset Dignitatum, cum de illa annexione disposuisset, cum item voluerit saltem dimidiam partem Presbyteralem esse 3 convocare debere Vicarium iterum Capitulum, ac de ejus consilio subtrahere Dignitates, & earum loco designare, & distribuere quibus aliis Canonicatibus debeant esse hæc ordo annexus. Quo decreto non obsecure Sacra Congregatio insinuavit Dignitates hodie circumscripta consuetudine, vel alio jure speciali, non habere annexum ordinem Presbyteralem; alioquin non jusisset ex annexione, ut præfertur facta absolute detrahi Dignitates.

Expressis, quoad Abbates, colligi tria tempora. Primum est jus commune antiquum, quo & in minoribus ordinibus constitutus poterat esse Abbas, quimodò & laicus, ut in cap. A subdiacono, & ibi gloss. in ver. Abbas, 93. dist. Innocen. hic in princ. Host. num. 1. Joan. Andr. n. 8. Cardin. in secunda opposicione, & Anchar. in 1. notab.

Secundum tempus est Concilii Pictaviensis, ex quo desumpta est hæc Decretalis, & tunc Abbates debebant esse Presbyteri, nec assumi poterant Clerici in minoribus, nisi instante necessitate, ut in c. *Tam*, §. *fin. infra eod.*

Tertium tempus est Concilii Tridentini, & hoc tempore inspecto si Abbatie non imminet cura fori Penitentialis, aut jurisdictionalis, ad eam obtinendam sufficit annus vigesimus secundus completus, & consequenter non habet ordinem Presbyteratus annexum; ut ex dictis constat.

9. Secundò nota ibi, Presbyteri sunt, ad obtinendum beneficium, cui facer ordo sit annexus, non requiritur quis actu in eo ordine sit constitutus tempore collationis, sed satis esse ut se promovendi faciat infra tempus à jure præfixum: concordat textus in c. *Cum incunctis*, §. *Insuper*, ibi, Præfixo à Canonibus tempore in Presbyteros ordinati, supra, de elect. & hic notat Butr. in 4. notab. dicens: (De jure ordo ad validitatem promotionis ad beneficium non exigitur contemporaneè cum promotione quantumcunque illi sit annexus ordo, sed sufficit ut faciat post promotionem se promovendi.) & sequuntur Petr. de Anchar. in 2. notab. & Joan. de Anan. num. 3. ideoque cum Capitulum Ecclesie Paduense contulisset quamdam Capellam sacerdotalem ad altare S. Joannis in Cathedrali Francisco annum vigesimum quartum agenti, & quaesitum esset, an sic provisus de dicta Capellania sacerdotali esset inhabilis ex cap. 4. s. 22. in fine, & cap. 5. s. 27. Die 3. Decembris 1578. S. Congregatio Concilii censuit, Parochialem non posse validè conferri ei, qui non attigerit vigesimum quintum annum, c. *Cum incunctis*, §. *Inferiora*, ubi, Abb. num. 2. de elect. sed si presbyteratus sit annexus alicui beneficio, non tamen est necesse ut promovendus habeat ordinem requisitum tempore promotionis, sed satis est ut faciat se promovendi in proximis temporibus. Abb. §. num. 10. arg. c. *Si pro Clerico*, de presb. in 6. De quo tamen dic ut scripsi in d. cap. *Cum incunctis*, à num. 63. & infra num. 44. & 48.

11. Quod tamen limita nisi in fundatione beneficii sit cautum, ut conferatur actu Sacerdoti, seu constituto in ordine sacerdotali, tunc enim requiritur ordo tempore collationis, ut latius dixi in d. c. *Cum incunctis*, à num. 63. & latissime dicam infra in 1. & 2. quest.

12. Tertio nota ibi, qui Archidiaconatus tenent Diaconi, de jure communi Archidiaconatus esse annexum ordinem Diaconatus, ut hic per Butr. in 2. notab. Sed quia in plerisque Ecclesiis hæc dignitas est prima post Pontificalem, prout esse de jure communi affirmat Bellam. in c. 1. in princ. infra, de offic. Archid. & ideo illius collatio per regulas est Sedi Apostolicæ reservata; in litteris collationis ex lylo confuevit apponi clausula, *Ut provisus tenetur infra annum in Presbyterum ordinari*; alioquin Archidiaconatus eo ipso vacare censetur, ut re ipsa experti sumus in Archidiaconatu à nobis fundato in Ecclesia nostra S. Angeli in Vado à S. D. N. Urbano VIII. nuper in Cathedrali erecta.

14. Quarto nota ibi, prelationes, Abbatem, Decanum, Præpositum, Archidiaconum, & Archi-

presbyterum esse prelatos, prout ex hac littera deducunt Host. & Joan. Andr. ambo num. 3. in ver. *Prelaciones*, Bellam. ante num. 1. in eod. ver. & num. 4. in 4. notab. Butr. num. 3. in ultim. notab. & Cardin. in 3. notab. Ad hoc c. *Cum ab Ecclesiis*, infra, de offic. ordin. De prerogativa Abbatum vide Lapum alleg. 85. n. 1. vers. *Item abbatia*, ubi ait Abbatiam esse in primo Dignitatis gradu sicut Episcopatus, & ceteras Dignitates appellari inferiores, & propterea provisionem Abbatie pronunciar, & expediri in Consistorio instar Episcopatus. Quod probatur optimè in c. *Si quis demceps*, 16. quest. 7. nam ibi in primo gradu ponitur Dignitas Episcopalis & Abbatialis, ceteræ appellatur inferiores Dignitates, secundum eum; & notat Archid. in cap. *Licet*, il primo, num. 1. de prebend. lib. 6. ubi videtur sentire, licet vacillando, Dignitatem Abbatialem æquiparari dignitati Episcopali. Verum Oldrad. com. 14. incip. *Cum quaeritur*, num. 8. vers. *Non obstat*, dicit hoc verum non esse nisi in casibus in jure expressis, ut in cap. *Ne pro defectu*, supra de elect. & in c. *Quamvis*, eod. tit. lib. 6. sed regulariter recensentur Dignitates inferiores, ut in c. *Cum in curia*, §. *Inferiora*, supra de elect. Quinimò Joan. Monach. in c. *Inquisitores*, num. 1. de heret. lib. 6. refert se vidisse declarari appellatione Dignitatis non contineri Abbatiam. Cujus dictum scilicet Archid. in d. cap. *Licet*, num. 1. vers. *Sciatis tamen quod D. Jo. Card. & post eum Jo. Andr. num. 4. vers. & ibi in Abbatis*. Pro quo facit textus in c. 1. 18. quest. 2. ubi nomen Abbatis potius est sollicitudinis, quam honoris. Sed tu advertite, quia Joan. Monach. ubi supra non dicit absolvente se vidisse declarari Abbatiam non venire appellatione Dignitatis; sed dicit in dispositione d. c. *Licet*, appellatione Dignitatis Abbatiam non contineri; & ita se vidisse declarari: unde restringit se ad terminos prædictæ Decretalis *Licet*, & ita notabiliter declarat Oldrad. d. conf. 14. num. 10. dicens; *Nec obstat quod dicit Archid. in præalleg. cap. Licet*, ubi videtur innuere quod nomine Dignitatis inferioris Abbatia non comprehenditur. Quod fateor in casu illius cap. quod odiosum est, & pœnale, videlicet quod manus ordinarii ligentur quin suum beneficium conferre possit; & ideo restringi debet potius, quam laxari, ut extra de elect. c. *Statutum*, de regul. jur. c. *Odia*, lib. 6. & de penit. dist. 1. §. *penult.*

Sed quidquid sit de dicto Jo. Monachi, illud non recipit Curia, ut testatur Jo. Andr. in d. c. *Licet*, num. 4. vers. *Sed quantum percipio*. Concludit ergo Abbatiam esse propriè Dignitatem, ut aperte probatur hic, & in d. c. *Si quis demceps*, 16. quest. 7. in 6. *Indemnitatis*, §. *Verum de elect. lib. 6.* & in cap. *Ut Apostolicæ*, de privileg. eod. lib. & tenet gl. *fin. inc. Expositi*, infra, de corp. rit. Philipp. Franc. in d. c. *Licet*, num. 5. Collegium Paduanum conf. 2. post conf. Zabar. num. 24. & seq. & Felin. alios cumulas in cap. *Decernimus*, in princ. infra de judic. Et hanc partem probavit S. Congregatio Concilii, quæ in Synodis Provincialibus inter alias dignitates primum locum tribuit Abbatibus Titularibus, censuit enim in Conciliis Provincialibus Commendatarios Monasteriorum, sive Abbatiarum inter Abbates esse recipiendos. Canonicos Cathedralis

thedralis Ecclesie preferendos esse quando capitulariter procedunt. Extra hunc casum Abbates utulares, vel habentes usum mitræ, debere præcedere Commendatarios: post hoc locum tenere Dignitates; & post Dignitates collocandi sunt Procuratores Ecclesiarum Cathedralium. Et in Concilio Tridentino immediatè post Episcopos sedebant Abbates, & inter hos primus Abbas Claravallen. & post Abbates ordinum Generales, inter quos primus Generalis ordinis Prædicatorum, ut patet in Catalogo Patrum, qui habetur expressus in calce ipsius Concilii.

De Decanis, & eorum prerogativis vide textum in c. *Post electionem*, infra de concess. prebend. ubi patet Decanum esse honorabiliorem de Capitulo; ut per illum textum notat gloss. 1. in c. *Cum inter universos*, supra, de elect. & Petr. Bricken. in reperi. in ver. *Decanus*: & Rotam decis. 442. incipien. *Fuit dubitatum*: alias 17. de concess. prebend. in novis: ubi per illam decretalem sumiliter videtur firmare Decanatum sonare in nomine dignitatis, & esse dignitatem juris, & caput Capituli: præsertim quia, ut in facto tunc supponebatur, in casu decisionis non agebatur de Decano in Ecclesia, sed de Decano Ecclesie. Et adde Abbatem in d. c. *Cum inter universos*, num. 2. ubi dicit Decanum esse de Capitulo si sit Canonicus, vel hoc habeat consuetudo: alias enim soli Canonici faciunt Capitulum, ut in c. *Novit*, & in c. *Quanto*, de his, que fi. à Pralat. notatur in c. 1. de elect. & in c. 2. de institut. & in c. *Cum olim*, de re judic. id est si Decanus præter Dignitatem Decanatus habeat etiam Canonicatum, utique est de Capitulo; secus si habeat Dignitatem Decanatus dumtaxat, quia Dignitates non sunt de Capitulo, ut notatur in iuribus prælegatis, maxime in d. c. *Cum olim*. & sic Abbas supponit Decanatum de jure esse Dignitatem. Id quod expressè tenet Archid. in c. 1. de consuetud. lib. 6. in fine magne gloss. ubi ait Archipresbyteros, Decanos, & Præpositos Ecclesiarum Parochialium esse constitutos in dignitate. Sed hoc dictum declarat Feder. de Sen. in conf. 86. *Casus talis est*, num. 2. in fine, vers. *Sed contra videtur* facere ut procedat si prædicti habeant Collegiatas Ecclesias; & hanc fuisse mentem Archid. ut patet ex iuribus, que allegat in c. *Cum ab Ecclesiis*, de offic. ordin. & c. *Cum olim*, de prebend. & de tabulis videtur intelligenda hæc decretalis in ver. *Prelaciones*. Secus autem est in Præpositis, seu Prioribus, vel Decanis ruralibus, quia non habent dignitatem, cum non habeant prerogativam super alios, vel jurisdictionem, ut sunt habentes personatus, vel dignitates in Ecclesiis Cathedralibus, nec præsent Collegio, nec alias habent Capellas sub se, secundum Federicum.

Præpositura itidem, quamvis Præpositi nomen generale sit ad omnes qui præsunt, cap. *Quamvis*, infra, de verb. significat. tamen est per se dignitas, ut tenet hic gloss. in ver. *Præpositi*. Host. num. 1. in eod. ver. glossa inc. 1. in ver. *Præposituras*, de consuet. lib. 6. & Gemin. conf. 132. in princ. vers. *Nam licet Præpositi*. Sed oppositum tenet Innocen. in c. De multa, de prebend. & Archid. in c. 1. de consuet. lib. 6. ubi notat, & deducunt Præposituram de jure communi non esse Dignitatem, prout eors ad hoc allegat Rota

in d. decis. 17. de concess. prebend. in novis; & sequitur Franc. Aretin. conf. 23. in princ. ubi respondet Præpositum non habere Dignitatem etiam si habeat primum locum in choro sine administratione, & multo magis si non habeat, ut Præpositus Senarum. Pro conciliatione potest dici Præposituram importare Dignitatem si ex privilegio, fundatione, consuetudine, vel statuto hoc habeat ut sit Dignitas, vel si habeat administrationem cum jurisdictione, aut sit Caput Collegii, & de tali potest intelligi hoc cap. & textus in cap. 1. de concess. prebend. lib. 6. alias secus, ut per Aretin. d. conf. 23. num. 7. Item potest dici Præposituram sonare in nomine Dignitatis, quando est in Cathedrali cum præsentia, vel est Collegiata, vel habet sub se Capellas, quia ex his tribus iudicatur Dignitas, quibus cessantibus non est Dignitas de jure communi, ut per Feder. de Sen. in præalleg. conf. 86. num. 1. in fine, vers. *Et merito*. Sic videmus Præpositum Cameracensem habere dignitatem, ut per Aretin. d. conf. 23. num. 6. & Præpositum Taurinensem habere primam Dignitatem de consuetudine, ut per eum num. 7. Et in Cathedrali nostra S. Angeli in Vado Præpositura est fundatio est tertia Dignitas post Pontificalem; è contra verò Præpositura Senarum non est Dignitas, secundum Aretin. loco citato. In Germania, Belgio, & Polonia Præpositi Dignitatem habent, & alicubi jurisdictionem, & curam animarum, juxta textum in c. *Cum in illis*, §. 1. de prebend. lib. 6. & c. *Quamvis*, infra, de verborum significat. & interdum Præpositura est major Dignitas post Pontificalem, ut per Rebuff. ad l. 124. vers. *Præpositus etiam dicitur* pag. 478. ff. *De verborum significat.*

De Archidiacono non ambigitur quin sit Dignitas; nam de hoc est textus expressus hic secundum Anton. de Butr. num. 3. in ult. notab. qui remittit ad notata in c. *Decernimus*, infra, de judic. Idem efficaciter probatur in c. 1. infra, de offic. Archid. ubi Doctores communiter tenent Archidiaconum esse primam Dignitatem post Pontificalem: item caput Capituli, ut notat Butr. in cap. *Dilecti*, num. 2. de majorib. & obed. Unde ad ipsum tanquam ad majorem spectat Capitulum convocare, ut in c. 1. eod. tit. notat Hostien. num. 2. in ver. *Maior*, vers. *Et ad emendationem*. Joan. Andr. num. 5. vers. *Dicit etiam*. Bellam. num. 4. vers. *Especially*, in 5. quest. & Butr. num. 10. Ac si fuerit convocare, ad id cogi potest ab Ordinario, ut notat ibi Innocen. in fine, licet hoc jus convocandi Capitulum spectet ad Decanum de consuetudine secundum Abbat. in c. *Auditis*, in 3. notab. supra, de elect. Quinimò Bellam. in d. c. in princ. per illum textum de offic. Archid. dicit Archidiaconalem Dignitatem de jure communi post Episcopalem esse majorem Dignitatem quacumque alia in Ecclesia Dei, & per consequens majorem Abbatiali, licet Abbates propter pinguedinem redituum contrarium usurpaverint.

De Archipresbyteris denique, & eorum prerogativis scripsi latissime in c. *Ad hoc*, infra, de offic. Archid. ubi etiam videatur de præsentia inter Archidiaconum, & Archipresbyterum.

Quintò nota ex ordine litterarum Abbates esse

majores Decanis, Decanos majores Præpositis, & Præpositis esse majores Archidiaconis. Sed ad hoc ultimum, ut inquit Bellam. num. 1. in 1. notab. facilis est responsio, quia non ideo ultimo loquitur de Archidiaconis, quod minoris dignitatis existant, sed quia sunt minores ordine, & quia in eodem ordine cum aliis non conveniunt, major enim videtur Archidiaconus de jure communi post Episcopum, cum solus sit de jure illius Vicarius generalis, ut in cap. 1. De offic. Archid. & arg. l. fin. C. de eo qui vic. alter. ger. Sed si est ita, cur textus post Archidiaconum posuit Archipresbyterum, qui est major ordine? Attentâ enim ratione Bellameræ debuisse Archidiacono præmittere Archipresbyterum, sicut præmisit Abbatem, Decanum, & Præpositum, cum omnes conveniant in ordine Sacerdotali. Fortè hoc fecit Concilium Pitaviense, quia Archipresbyter in specie subest Archidiacono, ut est textus in c. 1. infra de offic. Archid. ubi dicitur: Archipresbyter sciat se subesse Archidiacono, & ejus præceptis sicut sui Episcopi obedire. Unde secundum Hostien. hic num. 7. Archidiaconi & hic, & infra in suis rubricis Archipresbyteris in ordine præponuntur, quia & sic debent esse, ut qui major est in honore prior sit in sede, ut notatur in c. 1. & c. Statimus. infra de maior. & obed. Potest etiam dici ordinem litteræ non esse attendendum, quando ex aliis juribus apparet varius & inversus. Unde quamvis hic Decanus præmittatur Præposito, tamen in c. Quamvis, infra de verborum significat. Præpositura aliis præponitur, & sic videtur major Decanatu, ut per illum textum dixit Rota decis. 17. fuit dubitatum, de concess. præbend. in novis, Et similiter quamvis Decanus, & Præpositus hic præmittantur Archidiacono; tamen in c. Innovamus, 60. dist. Archidiaconus ei præmittitur, ut patet ibi, Archidiaconi, vel Decani, vel Præpositi. Unde Concilium Tridentinum in c. 20. §. Adhuc, sef. 24. etsi præponat Decanos Archidiaconis, ibi, Non Decani. Archidiaconi, aut aliorum inferiorum; nihilominus in c. 3. eundem sef. ordine inverso Decanis præposuit Archidiaconos, ut patet ibi, Archidiaconi autem, Decani, & alii inferiores, & idem fecit in cap. 14. in fine, sef. 25. de reformat. Quinimò Concilium Lateranense in c. Cum in cunctis, §. Inferiora, supra de elect. primo loco Decanos Archidiaconis, & paulo post Archidiaconos Decanis præposuit. Vel dic in his standum esse consuetudini, ut ibi per Cardin. in 3. notab.

Ultimò nota ex fine litteræ textum ad hoc valde notabilem, quod impeditur ex justa causa suscipere ordines suo beneficio annexos, quamvis non sit ipso jure beneficio privatus, d. c. Cum in cunctis, §. Inferiora, ver. Cum autem, supra de elect. & ibi Butr. in 6. not. Clem. V. de etat. & qual. Concilium Tridentinum c. 4. sef. 22. tamen est privandus, ut hic est textus apertus, hoc enim importat illud verbum, amittant, id est per sententiam judicis, ut notat Innoc. in c. Accepta, in ver. Constituit, verf. Aliis tamen videtur de ressit. spoliat. & Hostien. in d. c. Cum in cunctis, num. 32. in ver. Admoniti.

Sed oppono, quod inò legitimè impediti non sint privandi, c. 1. infra de Cler. agrotan. l. Quis su-

vere, ff. de statu homin. & l. 1. §. Casum, ff. de postulan. & est expressum in d. Clem. V. de, §. Illi vero, ibi, Justo impedimento cessante. Pro solutione distinguere. Aut quis ex culpa sua ad talem statum pervenit; ut promoveri non possit, puta quia duellum obtulit, vel suscepit, vel bello sponte se ingestit, & oculum, vel manum, vel pedem amisit, ut in c. 1. infra de corp. vitiat. & §. 1. 23. quest. 6. vel quia vir cum uxore sua deprehendit eum turpiter conversantem, unde illa ei, cum quibus deliquerat, amputavit, ut in c. 3. §. fin. infra de sent. excomm. & notatur in cap. 3. & 4. de corp. vitiat. secundum Hostien. hic num. 3. in ver. Iusta causa. Et hoc casu privari debet beneficio, & ita intelligitur textus hic. Aut sine culpa sua in impedimentum incidit, & privari non debet, & ita procedunt contraria, quia non debet addi afflictio afflictis, ut in d. c. 1. de Cler. agrotan. & hic declarat gloss. in ver. Amittant, Innoc. in eod. verf. Abb. Antiq. in ver. Prohibente, Hostien. num. 3. in ver. Iusta causa, cum quibus consentiunt Joan. Andr. Butr. Card. & reliqui omnes. Vel certè intelligitur de his, qui ante ordinationem hæc habebant impedimenta, & in ordinatione sua hæc fraudulenter tacerunt, ut legitur, & notatur in c. Exposuisti, de corp. vitiat. & in c. 1. verf. Idem respondet, supra de ordinat. ab Episc. Quo casu etiam cedendi licentia peti potest, ut in c. Nisi cum pridem, §. Propter conscientiam, & §. Persona vero, supra de renunc. secundum Innoc. & Host. ubi sup.

Sed contra primam solutionem oppono, Qui ex proprio peccato in infirmitate incidit, juxta textum in c. Cum infirmitas, infra de penit. & remiss. non modo non est privandus titulo beneficii, sed nec distributionibus quotidianis, ut tradit Covarr. lib. 3. variar. resolut. cap. 13. num. 8. & censuit S. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum, & declaravit sanctæ memoriæ Gregorius XIII. ut scripti in c. Licet, num. 147. infra, de præbend. Et similiter debilitas corporis, quæ reddit Episcopum inhabilem ad executionem pastoralis officii, est iusta causa cedendi, etiam si ex peccato proveniat, dummodo Episcopum pœniteat, ut notat Hostien. in d. c. Nisi cum pridem, num. 13. in fine. Ergo impedimentum præbet iustam causam excusationis à privatione ob non promotionem, licet ex propria culpa proveniat.

At respondetur id esse speciale in impedimento ægritudinis, quod nec à jure, nec ab homine, sed ab ipso Deo illatum est, c. Cum percussio, 7. qu. 1. ubi Gregorius: cum percussio corporalis imminet, utrum purgatione, an providentiâ contingat, Dei in hoc judicium ignoratur, & ideo non debet à nobis addi flagellatis afflictio. Et huic respexit S. Congregatio, dum dixit Superiorem non debere inquirere in Canonici in morbum incidere ex culpa sua necne, quia multæ possunt esse causæ, & non turpes. At secus est in aliis impedimentis, de quibus non ambigitur quin provenirent ex culpa propria, & de his intelligo hanc decretalem: quod bene nota. Adverte tamen quia quod hic statuitur, ut qui ordines suis beneficiis annexos non suscipiunt, beneficiis privari possint, & consequenter non sint ipso jure privati, hoc die corrigitur per decretum Concilii Constantiensis sub

sub Martino V. ut scripti plenius in dicto c. Cum in cunctis, §. Inferiora, in ultim. notab. a num. 23. supra de elect.

37. QUÆRO. An ad obtinendum beneficium Sacerdotale requiratur, ut quis sit actu Sacerdos tempore collationis, seu alterius provisionis, an verò sufficiat aptitudo.

38. Si Ecclesia sit Parochialis, clarum est non requiri Sacerdotium actu, sed satis esse, ut provisus infra annum ad presbyteratum se faciat promovendi: alioquin elapso anno, monitione aliqua non præmissa, est ipso jure beneficio privatus, ut in c. Licet canon., & cap. Commissaria de elect. lib. 6. de quo plenè per Rebuff. in praxi benefic. in tit. de non promov. intra ann. Et idem est in Prioratibus Conventualibus, ut in Clem. Ne in agro, §. Ceterum, de statu Monach.

39. Si Ecclesia sit collegiata etiam Parochialis, aut Dignitas curata, similiter non requiritur ordo presbyteratus tempore electionis, seu provisionis, sed satis est ut electus promoveatur infra tempus à jure præfixum, ut in cap. Cum in cunctis, §. Inferiora, verf. Cum autem, & ibi gloss. in ver. Canonibus, supra de elect. licet hoc casu contraveniens non sit ipso jure beneficio privatus, sed privandus, ut est decisum in cap. Statutum, eod. tit. lib. 6.

40. Si sit Dignitas non curata, ut Abbatia, Decanatus, Præpositura, & Archipresbyteratus, eodem modo non requiratur, ut illa obtinentes sint actu Presbyteri, sed satis est ut presbyteri fiant. Quod si admotum non fuerint, sunt à beneficiis amovendi, ut est textus hic, & dixi, supra in 2. notab. Ex Concilio tamen Constantiensi sub Martino V. sunt ipso jure privati, ut scripti in d. §. Inferiora, in 2. notab. a num. 23. licet hodie prædictæ Dignitates non habeant ordinem Presbyteratus annexum, cum ad eas obtinendas sufficiat ætas viginti duorum annorum ex decreto Concilii Tridentini in c. 12. §. 2. ceteras, sef. 24. ut similiter dixi supra in 1. notab.

41. Si sint Canonici, vel Præbendæ, aut portiones presbyterales in Cathedrali vel Collegiata Ecclesia, simili modo satis est ut provisus infra annum in Presbyteros ordinentur, ut in Clem. V. §. Illi vero de etat. & qual. & in Concilio Tridentino in d. c. 12. §. Neminem etiam, sef. 24. alioquin incidunt in penas d. Clem. ab eodem Concilio innovatas cap. 4. sef. 22. id est amissionis vocis in Capitulo, & subtractionis dimidiæ partis distributionum, ut ibi, non autem in penam privationis tituli, de qua in d. c. Licet Canon., quæ non habet locum nisi in Parochialibus, ut ibi notat gloss. in ver. Parochialis, gl. 1. in d. c. Statutum, & ibi etiam Gemin. & Franc. num. 2. de elect. lib. 6. Vitalin. in d. Clem. V. §. Illi vero, num. 9. Roman. cons. 323, num. 2. & 3. quamvis privari possent si admotum contumaciter recusarent ordines suscipere requisiti, ut ex sententia S. Congregationis Concilii dixi in c. Quæris, in 2. quest. num. 33. & 34. infra eod. in quo tamen advertendum est ad decretum Concilii Constantiensis, de quo supra num. 40.

42. Alia verò beneficia simplicia & Capellæ de jure communi non habent certos ordines annexos, ut in d. c. Quæris, & notat Hostien. & omnes in c. Super invalidata, de præben. Sed ad illa obtinenda sufficit prima clericalis tonsura, c. Ex

litteris, de transact. cap. 2. de instit. Felin. in c. Cum ad ea, a num. 2. de rescripti. Staphil. de liter. grat. nona forma expectativar. num. 24. Rebuff. in Praxi de Cler. a quib. & quom. creantur, num. 4. & hodie est expressum in constitutione Sixti V. de habitu, & tonsura Clericorum, & militum beneficia ecclesiastica obtinentium, quæ incipit, Cum

38. sacrosanctam. Possunt tamen habere ordines annexos ex fundatione, privilegio, statuto, vel consuetudine, ut notat gl. in c. Si eotempore, in ver. Abbatem, verf. Et hæc verba intelligi, de rescripti, lib. 6. Item gl. in d. Clem. V. §. in ver. Annexi. Quare ad dignoscendum an ejusmodi beneficia requirant Sacerdotium actu, necne, spectandum est privilegium, statutum, vel consuetudo, ut tradit Petr. à Bixio in direct. elect. cap. 9. par. 2. num. 3. Petr. Gregor. de benefic. cap. 36. Sed præcipue recurendum est ad verba fundationis, seu institutionis beneficii, quibus contrariis ordinationibus non est detrahendum, ut in decreto Concilii Tridentini c. 5. sef. 25. de reformat.

44. Et quidem Abb. in c. Cum in cunctis, §. Inferiora, num. 10. de elect. in hoc articulo utitur hac distinctione, videlicet: Quædam est annexio ordinum respectu actus, quædam verò respectu aptitudinis. In primo casu requiritur, ut quis sit constitutus in illo ordine tempore collationis, alioquin non tenet collatio, ut sentit gloss. in Clem. V. §. in ver. Annexi, de etat. & qual. Unde cum assumendus ad Cathedrali Ecclesiam debeat esse actu saltem Subdiaconus, ut in c. A multis de etat. & qual. & in decreto Concilii Tridentini c. 2. sef. 22. ibi, In sacro ordine antea saltem lex mensuram spatio constitutus; inde fit ut Episcopatus dicatur habere annexum ordinem Subdiaconatus respectu actus, majores verò respectu aptitudinis, ut per Abb. loc. cit. & in d. Clem. V. §. num. 12. & est simile in commendat. Parochialis Ecclesie, quæ cum fieri non possit nisi Sacerdoti, c. Nemo deinceps, de elect. lib. 6. necesse est ut Commendatarius sit actu Sacerdos, ut ibi notat gloss. in ver. Sacerdoti, & Abb. dist. num. 12. verf. Item pone exemplum.

46. In secundo autem casu non requiritur, ut quis habeat ordinem beneficio annexum tempore collationis, sed satis est ut in eætate sit constitutus, ut infra tempus à jure præfixum promoveri valeat: & de hac annexione secundum Abb. intelligitur text. in d. §. Inferiora, & in c. Si pro Clerico, & c. Eunctori, de præbend. lib. 6. in quibus juribus patet Ecclesiam curatam, vel dignitatem habere ordinem Presbyteratus annexum; & tamen non requiri ut quis sit actu presbyter tempore promotionis; sed satis esse, ut postea ad illum ordinem promoveatur: nimirum quia talis annexio est respectu aptitudinis tantum, eò quod aptus esse debeat ad illum ordinem, non autem respectu actus: & hæc distinctionem sequitur in d. §. Inferiora, Dec num. 21. & sef. eamque non obscure probavit Rota decis. 3. incipien. Statutum, alias 1. de præbend. in novis: ubi ponit notabilem, & quotidianam questionem, videlicet, hæc statuto Ecclesie de certa præbenda non conferenda nisi actualiter in Sacerdotio constituto, numquid impetrans Apostolicus possit hujusmodi præbendam accipere, si actu non sit Sacerdos. Et tandem videtur concludere post Jo-

47. Talemque non debet ad illum ordinem, non autem respectu actus: & hæc distinctionem sequitur in d. §. Inferiora, Dec num. 21. & sef. eamque non obscure probavit Rota decis. 3. incipien. Statutum, alias 1. de præbend. in novis: ubi ponit notabilem, & quotidianam questionem, videlicet, hæc statuto Ecclesie de certa præbenda non conferenda nisi actualiter in Sacerdotio constituto, numquid impetrans Apostolicus possit hujusmodi præbendam accipere, si actu non sit Sacerdos. Et tandem videtur concludere post Jo-

49. d. §. Inferiora, Dec num. 21. & sef. eamque non obscure probavit Rota decis. 3. incipien. Statutum, alias 1. de præbend. in novis: ubi ponit notabilem, & quotidianam questionem, videlicet, hæc statuto Ecclesie de certa præbenda non conferenda nisi actualiter in Sacerdotio constituto, numquid impetrans Apostolicus possit hujusmodi præbendam accipere, si actu non sit Sacerdos. Et tandem videtur concludere post Jo-

Estia consp. 123. 52.

Monac. & alios, quod aut beneficium habet actum Sacerdotium annexum ex prima fundatione: & tunc expectans non potest beneficium illud acceptare nisi actu sit Sacerdos, saltem in eo casu, in quo beneficium fuit fundatum per laicum, quia non est verisimile ut per clausulas generales in litteris appositis Papa voluerit derogare ordinationi beneficij, ne laici a fundationibus tetrahantur, arg. c. *Cum dilectus de iure patr. & eorum*, quae leguntur; & notantur in c. *Licet, de prebend. lib. 6.* Aut beneficium habet Sacerdotium annexum non ex fundatione, sed ex statuto postea facto per Episcopum, & Capitulum: & tunc beneficium acceptari potest per expectantem propter clausulas. Non obstantibus, &c. quae in litteris apponi consueverunt: & hoc intelligitur de annexione respectu actus, non autem de annexione respectu aptitudinis, quia tunc indistincte potest expectans beneficium Sacerdotale acceptare, licet actu non sit Sacerdos, ut in d. c. *Si pro Clerico, de preb. lib. 6.*

51 Non tamen in eo casu, in quo annexio ordinum facta est respectu aptitudinis, necesse est ut quis tempore collationis sit in aetate ad ordinem requisita. Et in hoc admitti non debet doctrina Abb. *102. c. 2. de aetate*, sed satis est, ut in ea aetate sit constitutus, ut infra annum ad ordinem illum promoveri valeat, ut tenet Rota in *praed. decis. 1. de prebend. & hodie est expressum in decreto Concilii Tridentini, c. 12. §. Semineciam, sess. 24.* ut scripsi plenus in dict. c. *Cum in cunctis, a num. 63. de elect.* & patet ex subjectis declarationibus S. Congregationis Concilii, videlicet, si ex fundatione Capellaniz cautum sit, ut Capellanus per seipsum celebret Missas, an possit ista conferri simplici Clerico, anve Capellania, cui annexum est onus duarum Missarum in hebdomada per proprium Rectorem celebrandarum dicatur Sacerdotialis, & non possit conferri Clerico quatuordecim annorum, Sac. Congregatio ad utrumque dubium respondit posse quidem conferri simplici Clerico, in ea tamen aetate, ut infra annum ad Sacerdotium promoveri queat, nisi alia essent verba in fundatione posita, quae requirerent obtinentem tempore collationis esse actu presbyterum.

Item positus verbis fundationis. Quilibet Sacerdos, qui pro tempore fuit, continuam residentiam personalem in dicta Ecclesia facere teneatur, & singulis diebus, quibus facultas, & commoditas sibi aderit, in dicta Ecclesia teneatur Missam devotione debita celebrare: Die 13. Junii 16. 8. Sacra Congregatio censuit ad huiusmodi Ecclesiam non posse presentari aliquem, qui non sit constitutus in tali aetate, ut infra annum possit ad Sacerdotium promoveri. Item positus verbis fundationis videlicet, [Legavit dicta Ecclesia Collegiatam libras octoginta pro constituenda, & erigenda una praebenda Sacerdotialis in dicta Ecclesia cum onere, ut praebendarius nominandus, & eligendus ad dictam praebendam teneatur singula hebdomada celebrare Missas duas in dicta Ecclesia;] quaeritur, an sufficiat praesentare Clericum talis aetatis, ut infra annum promoveri possit ad Sacerdotium. Die 5. Januarii 1604. Sacra Congregatio censuit sufficere.

52 Item in cathedrali Ecclesia Montis Politiani

sunt plures Capellaniz perpetuae, quas obtinentes ex antiqua consuetudine, & constitutionibus Ecclesiae habent onus plures in hebdomada celebrandi, & eorum octo est in Capitulo diebus festis non solemnibus, & feriis Missas Conventuales canere, & una cum Capitularibus choris interesse teneantur cum perceptione dimidiae partis distributionum, quas percipiunt Canonici. S. Congregatio censuit has Capellanias inspeccata institutione esse Sacerdotales, ideoque solis Sacerdotibus, vel constitutis in aetate, ut intra annum possint ad Sacerdotium promoveri, esse conferendas, nisi earum status forte fuerit immutatus. Sed ad omnem dubitationem removendam esse agendum cum Sanctissimo, ut ad Sacerdotium in posterum decernatur absque eas nunc obtinentium praedicio. Sanctitas Sua voluit exhiberi veteres Constitutiones, inclinavique, ut si ita res se habet, haec Capellaniz decernantur sacerdotales.

Item obstantibus verbis fundationis Capellae videlicet: Ulusufructuaria teneantur manuteneat unum Capellanum, seu Presbyterum, qui omni die celebret, & celebrare debeat Missam unam in Ecclesia per ipsum tellatorem fundata, &c. & post earum obitum per N. & N. quos eligit in patronos dicta Ecclesiae, manuteneri debeant duo Capellani, qui omni die residentiam faciant in dicta Ecclesia, & qui celebrent, & celebrare debeant Missam in eodem: an Capella huiusmodi sit sacerdotalis, ita ut actu sacerdoti sit conferenda. Die 22. Februarii 1614. S. Congregatio ex omnium sententia censuit huiusmodi Capellam esse quidem sacerdotalem, sed satis esse, ut ad eam praesentetur Clericus in ea aetate constitutus, ut infra annum possit ad Sacerdotium promoveri.

Conclude igitur ad obtinendam Capellaniam, seu beneficium sacerdotale requiri sacerdotium in ipso actu collationis, si ordinis annexi facta sit respectu actus. Si vero annexio facta sit respectu aptitudinis, nec requiritur, ut provisor sit actu sacerdos, quod & Abbas concedit, neque ut tempore collationis habeat aetatem, quam requirit ordo Presbyteratus, quod Abbas non concedit; sed satis esse, ut sit in tali aetate, ut infra annum possit in Presbyterum ordinari, & sic in vigesimo quarto anno inchoato, quia sic poterit in vigesimo quinto inchoato promoveri ad sacerdotium ad praesertim *Cleric. fin. de aet. & qual. & Concil. Trident. l. 12. sess. 23.*

54 Sed superest difficultas quomodo cognoscatur, an annexio facta sit respectu actus, an vero respectu aptitudinis.

Abbas in d. c. *Cum in cunctis, §. Inferiora, num. 10. de elect.* dicit in hoc recurrendum esse ad verba, & adducit exemplum annexionis respectu actus. Sed respectu aptitudinis, in qua major est difficultas, nihil declarat.

Tu vero sequere theoricam Rotae in *Romana Capellaniz 19. Martii 1586.* coram Cardinali Pamphilo, & in aliis quampuribus relatis in *Recanaten. Beneficij 14. Junij 1608.* coram Cardinali Lancellotto, quae habetur impressa in recent. *par. 2. decis. 216. num. 1.* & fuit confirmata coram eodem 19. Janu. 1619. Quam quidem theoricam saepius probavit S. Congregat. Conc. videlicet

Aut

Aut verba fundationis, seu institutionis beneficij respiciunt ex necessitate ipsum actum praesentationis, institutionis, vel collationis. Aut non respiciunt actum, sed potius illius professionem. In primo casu requiritur Sacerdotium in ipso actu, veluti si in fundatione beneficij, vel capellaniz cautum sit ut praesentetur, vel instituitur, aut eligatur sacerdos, vel ut capellaniz conferatur Sacerdoti, seu constituto in ordine sacerdotali: nam qualitas adjuncta verbo intelligitur secundum tempus verbi, l. *10. delictis, par. 2. Si extraneus, ff. De mal. l. Si Titius, ubi Barr. ff. De testam. milit. id est in ipso actu initio, ut declarat Cardin. in cap. *Perpendimus, sub numero 7. vers. Sed redeundo ad contrarium, de senten. excomm. Gomel. decis. 72. in princ. lib. 1.* & in proposito praeter Rotam tenent Abb. in d. cap. *Cum in cunctis, par. Inferiora, num. 10. vers. Secundo casu, & Dec. post eum num. 27. ad finem, & num. 22. de elect. Idem Abb. in Clem. 14. §. sub numero 18. vers. Item pone exemplum, & ibi etiam Cardin. in par. *Illo vero numero. 4. & Vitalin. nu. 16. post Imolam col. 1. de aet. & qual. Paril. consil. 50. numero 12. & seq. lib. 4. Ripa in l. Ex factio, numero 31. ff. De vulgar. Redi in *Praxi benefic. tit. requisita ad collationem, numero 25. & in repet. cap. Exirpanda, §. Qui verbo, in 2. notab. de prebend. Lambertin. de iure patr. par. 1. lib. 2. quest. 7. art. 29. Ferrer. cons. 21. num. 8. & 9.****

Et idem est si cautum sit ut praesentetur Presbyter, vel Capellanus, qui Missam celebret, in quo casu proprie loquitur praecitata decisio Romana Capellaniz. Et hoc teneas, quidquid contra scripturam nonnulli ex recentioribus, quos citat Nicolaus Garz. in tract. de benef. par. 7. cap. 1. nu. 62. vers. Et quomodo Zerola, & nu. seqq. Nec requiritur adjectio illius dictionis, actu, seu actualiter, puta praesentetur, seu instituitur actu presbyter, vel qui actualiter sit constitutus in ordine presbyteratus, ut perperam opinatus est Gonzal. ad regul. 8. *Canell. gloss. §. a num. 104.* sed satis est, ut simpliciter cautum fuerit, ut praesentetur, seu instituitur Sacerdos juxta conclusionem Rotae, & communem per rationem illam, quod qualitas adjuncta verbo, &c.

Nec refert utrum verba fundationis concepta fuerint affirmative, puta praesentetur, vel instituitur Sacerdos, an negative, puta praesentari, seu institui non possit nisi Sacerdos, vel beneficium non conferatur nisi Sacerdoti nam etsi nonnulli existimaverint in eotantum casu requiri Sacerdotium actu, in quo verba sunt negative concepta, ut Ferrer. cons. 305. veritas tamen est inter has annexiones ordinum nullam esse realem differentiam, & utroque casu requiri sacerdotium actu, ut probat Paril. cons. 50. num. 18. lib. 4. & moderni de re beneficiar. lib. 2. cap. 47. num. 8. & de annexione facta verbis affirmativis loquitur Rota, Abbas, & Doctores praedicti, num. 54. & seqq.

57 Rursus nihil refert an fundator dixerit, praesentetur, vel eligatur Sacerdos: an vero dederit potestatem praesentandi, vel eligendi Sacerdotem, huiusmodi enim duae formae aequivalent, & utroque casu requiritur Sacerdotium in ipso actu praesentationis, vel electionis, ut in casu Rotae decis. 216. sub numero 1. vers. Nam qualitas presbyteri. par. 2. in recent. nulla enim constituit

potest differentia inter verbum, & gerundium, cum gerundium sui verbum gerat, Unde proprium nomen sortitum est, ut notat Bald. in l. Talsu, numero 6. ad finem vers. Et nota ista, C. De facti. & Prob. ad Joan. Monach. in cap. *missio, nu. 1. de postulat. Pralat. lib. 6.* & habet vim hanc impetendi qualitatem tempore actus perinde ac verbum suum, ut deducit Dec. cons. 433. numero 6. & 7. & in proposito moderni proximè citati, num. 9.

58 In secundo autem casu, id est cum verba fundationis, seu institutionis beneficij, vel Capellaniz non respiciunt ipsum actum praesentationis, seu electionis, vel collationis, sed illius professionem, annexio ordinis dicitur facta respectu aptitudinis, nec requiritur Sacerdotium actu, sed satis est ut praesentandus, vel eligendus in ea aetate sit constitutus, ut infra annum ad Sacerdotium promoveri queat, juxta theoricam Abbas in d. cap. *Cum in cunctis, §. Inferiora, numero 10. de elect. & Rotae à Doctores communiter receptam.*

Exemplum est si fundator dixerit, Capellanus debeat esse presbyter, vel praesentetur Clericus, qui per seipsum teneatur Capellaniz in divinis inservire, & Missas celebrare: nam etsi hoc casu Andreas Siculus in cons. 33. *Scripti Psalmista, lib. 2.* & post eum Lambertin. de iure patr. lib. 2. par. 1. quest. 7. art. 27. sententiam requirit Sacerdotium actu; veritas tamen est in oppositum: quia huiusmodi verba respiciunt professionem ipsius praesentationis, & tempus post institutionem, & ideo sufficit ut praesentatus sit Sacerdos habitu, licet non actu: & in hoc casu loquitur Rota in *Romana Capellaniz de Capisucchi, die 20. Novembris 1573.* coram Costa: quae refertur in *praed. alleg. Romana Capellaniz coram Cardinali Pamphilo 14. Martij 1586.* Et ita etiam in his, & consimilibus terminis saepius respondit Sac. Congregatio Concilij, ut patet ex resolutionibus relatis in praecedenti quaestione numero 52. in quibus huiusmodi verba, (Capellanus per seipsum celebret, vel celebrare, debeat Missas,) & alia id genus S. Congregatio ita interpretata est ut Capella sit quidem Sacerdotialis, sed tamen satis sit ut ad eam praesentetur, seu instituitur Clericus in ea aetate constitutus, ut infra annum possit ad Sacerdotium promoveri. Regulare enim est in beneficij Sacerdotibus sufficere solum habilitatem ad Sacerdotium, cap. *2. cum ibi notatis, in spec. lib. 6. cap. Si pro Clerico, ubi Gemin. & Franc. de prebend. eod. lib. Innoc. in d. cap. Cum in cunctis, & ibi Abb. & Dec. in §. Inferiora, Roman. cons. 325. numero 1. Dec. cons. 122. sub num. 2. & Roman. cons. 47. num. 59. lib. 1.*

59 Secundo QUÆRO, An Capellaniz, cui est annexum onus Missarum celebrandarum, sit Sacerdotialis, anve Capellanus teneatur per seipsum Missas celebrare.

Proposita quaestio duas habet partes, de quibus tamen promiscue agendum fuit, quia sunt connexae, & complicatae, & plerumque una dependet ab altera. Unde ad evidenter praevidendum est beneficium dici Sacerdotale, cum de jure, aut privilegio, fundatione, statuto, vel consuetudine ordinem presbyteratus habet annexum sive annexio huiusmodi sit facta respectu actus, sive respectu aptitudinis, secundum ea

T 4

que

quæ dicta sunt in quaestione præcedenti, ut notat glol. in Clem. 1. §. illi vero, in ver. *Annexi de etat. & qual. & glol. in c. Sicut tempore, in ver. Altatem, vers. Et hæc verba intelligi, de rescript. lib. 6. Item gl. in ver. Sacerdotalis, Archid. & Joan. Andr. in cap. Et cum, de præbend. eod. lib. & hodie est expressum in decreto Concilij Tridentini cap. 12. §. in omnibus veris, sess. 24. Ex eo autem, quod Capellanus teneatur Missas celebrare, non inferitur necessarium ut Capella sit Sacerdotalis, seu ut Capellanus debeat esse presbyter, quia onus Missarum celebrandarum potest per alium adimpleri, ut inferius patebit. Et similiter ex eo quod Capella sit Sacerdotalis, regulariter non licet inferre ut Capellanus teneatur celebrare per seipsum, quia statim simul ut Capellanus debeat esse Sacerdos, & nihilominus Missas celebrare possit per substitutum, ut patet conlatabit ex his, quæ dicentur infra, præsertim num. 71.*

62. Quibus præcognitis, in proposita quaestione etsi multi multa scripserint, ut referunt moderni in tract. de beneficiis, part. 7. cap. 1. à num. 75. nihilominus vera est, & communiter recepta opinio Lapi Abbatis in suis allegationibus, videlicet allegat. 35. alias 36. Utrum absque dispensatione, alleg. 116. Philippus in suo testamento, num. 3. vers. in contrarium arguitur, & vers. Et licet prædicta, & alleg. 117. factum super quo, num. 2. quibus in locis censuit Altare, seu Capellam a lego erectam ut Capellanus, seu Presbyter eligendus debeat in divinis deservire, & Missas celebrare per animam fundatoris, neque actu, neque aptitudine esse Sacerdotalem, sed posse conferri simplici Clerico quatuordecim annorum, Moveretur, quia de generali consuetudine, quam Papa scit, & tolerat, beneficia simplicia personalem residentiam non requirunt, ut notat glol. in cap. Gratia, in verb. De iure teneri, de rescript. lib. 6. Et quamvis testator iusserit ut presbyter debeat ibi in divinis deservire, & Missas celebrare: tamen satis fit testatori si ibi per alium divina celebrantur, ut in reg. Qui per alium, cum iure expressum non sit ut hoc casu per se deservire debeat: & allegat Joan Calderin, in cap. Super inordinata, de præbend. ubi expressè dicit majorem quatuordecim annis, licet minorem viginti quinque posse obtinere ecclesiam non curatam, seu beneficium in ecclesia non curata. Nec obstat opinio glossæ, quod minor viginti quinque annis ecclesiam Rectoriæ habere non possit ea ratione quia ecclesia dedicatur ut in illa Rector Missam celebret, & alia divina officia, cap. 1. de consecr. dist. 1. Talis autem Missam celebrare non potest nisi sit Sacerdos, cap. 1. §. Vna vers. Et hoc utriusque Sacramentum, sup. de Summa Trinit. & minor viginti quinque annis non potest esse Sacerdos, Clem. Generalem, de etat. & qualitat. Item ut dicunt Calderin in d. cap. Super inordinata, & Lap. d. alleg. 35. numero 3. & 4. prædicta opinio est contra multa iura: quia in ecclesijs iura distinguunt inter curatam, & non curatam, & majorem ætatem requirunt in curatis, quam in simplicibus, ut in cap. Cum in curatis, §. Inferiora, de elect. cap. Licet canon, eod. tit. lib. 6. cap. Eamte, de etat. & qualitat. Ubi autem à iure non exigitur personalis residentia, satis est per Vicarium deservire: ad hoc glol. in cap. Super eo in ver. Non obstat, de præbend. lib. 6. Item si hoc

habeat consuetudo, potest quis absque peccato in absentia redditus percipere, dummodo in beneficio teneat Vicarium, vel per alium beneficium de serviat, ut notat glol. fin. in cap. Cum omnes, de consuet. in cap. Exscriptanda, in fin. de præbend. & in c. Dudum, il secundo, in glol. pen. de elect. Ita Lapis Abbas cujus sententiam sequitur Felin. in c. Cum omnes, sub num. 32. & ibi etiam Dec. in 2. lectione num. 55. de consuet. Mill. in repert. in ver. Beneficium simplex, Ferrer. conf. 112. & plerique alij: & Rota in causa Brixiana, Capellania, 2. Martij 1598. coram Litta, & in Romana Capellania, de qua infra, num. 73 & eandem sapienter probavit S. Congregatio Concilij, ut constat ex declarationibus infra scriptis.

65. Cum petium esset, ut injungeretur Vicario Mediolanensi, ut instrueret presentatum ætatis annorum 21. ad Capellaniam, ad quam ab immemorabili tempore consuevit presentari Capellanus etiam non sacerdos, nec in sacris constitutus: die 6. Julij 1581. S. Congregatio censuit, dummodo in fundatione cautum non sit, ut Capellanus per seipsum celebret, non teneri ipsum sacros ordines suscipere, sed per alium Missarum oneri satisfacere posse. Item Archiepiscopus Compost. posuit sub sequestro fructus cujusdam Capellanix, eo quod illius Capellanus non satisfecisset ibi oneri quatuor Missarum in fundatione juncto, Capellanus vero ad assensum celebrasse Salamanticæ, ubi studiorum causa agebat, adijt sacram Congregationem Concilij. Die prima Decembris 1581. S. Congregatio censuit Missas celebrandas esse in Capella sive per ipsum Capellanum, sive per alium, nisi secus in fundatione cautum sit, & Archiepiscopus debere relaxare sequeltrum fructuum, retentis tamen fructibus pro ea quantitate, ex qua solvi debeat stipendium ipsi, qui in defectum Capellanij celebrantur Missas in dicta Capella, vel celebrabunt.

66. Item in Bulla Pauli II. exponitur, quod Jacobellus de Majoribus in suo testamento inter cetera voluit, ut in Parochiali S. Stephani fundaretur de bonis suis Capella, quodque Paula de Matris testatoris filia in executionem testamenti Capellam hujusmodi sub institutione Sanctorum Laurentij, & Antonij in dicta ecclesia fundavit, & competenter dotavit pro uno Clerico, qui ei in divinis deserviret, jus patronatus sibi reservando, utque illud pro tempore obtinens in eadem Capella certas Missas qualibet hebdomada celebrare deberet ordinando, & pro prima vice Hieronymum Clericum Romanum presentavit. Deinde Summus Pontifex ad supplicationem ejusdem Paulæ dictam Capellam in perpetuum sine cura beneficium ecclesiasticum pro uno Clerico, qui eadem Capellæ in divinis interserviat, erexit, cum reservatione juris patronatus. Dubitatum est an Capellania, de qua agitur, requiratur necessarium ut Capellanus debeat esse presbyter. Die 15. Junij 1589. S. Congregatio censuit non requiri, sicut etiam aliis declaravit sequuta opinionem Lapi in suis allegationibus.

Item stante fundatione, quod in dicta Capella sit, & esse debeat unus Capellanus bonus Clericus secularis exemplaris, & Deum timens qui qualibet hebdomada teneatur, & obligatus sit

fit unam Missam celebrare: responsum est ex verbis appositis in fundatione hujus Capellæ non inferri necessarium ut Capellanus debeat esse presbyter.

67. Similiter in causa Placentina S. Congregatio censuit beneficium ea lege erectum ut in eo deputari debeat unus præbendarius, qui singulo quoquo die teneatur Missam celebrare, & divinis officijs interesse, utique non esse Sacerdotale, ideoque posse Missas per alium celebrari facere.

68. Item consultata an Capellania instituta à testatore his verbis, ut beneficiarius ipsius Capellæ omni die, seu saltem quinquies in hebdomada Missam celebrare teneatur, & si negligens fuerit ipse beneficiarius incurrat penam solidorum duorum, censuit requirere personalem residentiam: Respondit obtinentem hanc Capellaniam non teneri residere, nec personaliter Missam dicere. Idemque dictum fuit in una Casalen. in cuius fundatione cavebatur, ut domus Capellano adificaretur, in qua habitaret, & divinis serviret; & nisi habitaret, & serviret posset amoveri, & de alio provideri.

69. Item fuit aliam in ecclesia Cathedrali Malecitanæ erecta quædam Capellania per Michaelen Gilalphonsium eo onere adjecto, ut Capellanus in ea pro tempore teneatur qualibet hebdomada celebrare certum numerum Missarum. Et cum dubitaretur ex parte Jo. Guerrero colligantis an prædicta Capellania esset Sacerdotalis, vel talis, quæ non ita comprehenderetur sub decreto de reformat. cap. 5. sess. 25. quominus conferri posset Clerico quatuordecim annorum; & illa verba, Capellanus, &c. essent potius posita ad demonstrandum onus, quod testator capellæ imposuit, quàm ut respiciant factum ipsum celebrationis Missarum pro proprio Capellanum: responsum est secundum ea, quæ proponuntur hujusmodi Capellaniam non esse Sacerdotalem, posseque celebrationi Missarum per alium satisfieri, ac propterea ad illam obtinendam sufficere ætatem annorum decem, & quatuor.

Rursus positus verbis fundationis, videlicet, Introitus dictæ decimæ dispensentur ad tenendum unum Presbyterum, qui celebret Missas, & divina officia ad dictum altare pro eo tempore, quo poterit ibi dem stare ad celebrandum dicta officia omni die, & inferius: N. & N. habeant regere dictos introitus, & dispensare ad tenendum dictum presbyterum tantum quantum tenere poterunt singulo anno. Die 17. Novembris 1605. Sacra Congregatio censuit dictum presbyterum posse per alium celebrare. Item stantibus verbis fundationis: voluit, & ordinavit debere eligi unum idoneum Capellanum presbyterum per N. & quod Capellanus debeat, & teneatur celebrare in ea Missam pro anima, &c. Dubitatum est primò an hæc capella possit conferri Clerico, qui Sacerdos non sit: Deinde si necessarium sit eam conferri sacerdoti, an idem Sacerdos teneatur per seipsum in dicta capella celebrare: die 3. Aprilis 1610. S. Congregatio ad primum respondit capellam esse Sacerdotalem. Ad secundum non teneri interservire per seipsum.

70. Item Episcopus Aquilanus petijt declarari an Capellania de jure patronatus laicorum possit

conferri ei, qui non est ejus ætatis, ut infra annum ad ordines promoveri possit, onera subiturus, quæ dictæ Capellanix sunt annexa, juxta, cap. 4. vers. si verò, sess. 22. S. Congregatio censuit non posse conferri si ei junctum sit onus dicendi Missas personaliter, vel Evangelium, vel epistolam cantandi, vel in fundatione dictum fuerit ut obtinens esse Sacerdos, vel Diaconus, vel Subdiaconus.

71. Demum stante fundatione capellæ in ecclesia Cathedrali Pistoriensis sub his verbis testatoris, quod Capellanus debeat celebrare diu, nocturneque divinum officium, sicut ceteri Capellani faciunt, fuit dubitatum an Capellanus debeat esse Presbyter. Sacra Congregatio censuit ex istis verbis positus in fundatione hujus Capellæ non inferri necessarium ut Capellanus debeat esse Presbyter, & ita simpliciter respondendum absque eo quod dicatur, vel reservetur, nisi probaretur quod tempore fundationis factæ de hujusmodi Capellanix ceteri Capellani omnes essent Presbyteri celebrantes Missam. Tum quia in ista serie facti hoc negatur; tum quia etiam alij Capellani consueverunt esse Presbyteri, hoc non debet alterare puritatem verborum hujus fundationis, de quorum natura non est, ut teneatur esse Sacerdos, vel Missam dicere, cum verbum, Celebret officium divinum, non referatur ad celebrationem Missæ, ut colligitur ex Clem. 1. §. Ne igitur de celebr. Missarum, ubi Zabar. num. 2. & ad exemplum prædictæ decisionis ipsius respondit in Capella fundata in Cathedrali ecclesia Abulensis sub istis verbis, Capellanus debeat celebrare divina officia diu, nocturneque.

72. Nec est omittendum, quod propter decisionem in causa Pistorien. ut præfertur editam, Rota in præallegata Romana Capellania 2. Januarij 1589. coram Cardinali Pamphilio mutavit sententiam, & recessit à resolutis, ut apparet ex ipsa decisione infra scripti tenoris, videlicet: (Domini attendente resolutione Illustrissimorum Dominorum S. Concilij Interpretum in causa Pistorien. quod presentandus non debeat esse Presbyter ex eo quod in fundatione dicatur Capellanum debere celebrare divina officia, quia juxta allegat. Lapi 36. nisi expressè caveatur, quod per seipsum hoc agat, satis censetur provoluntati Testatoris, si per alium divina celebrari faciat, ad reg. Qui per alium, &c. & tradit Cardin. in cap. De multa, in fin. vers. Quanto, de præbend. recesserunt à resolutis in hac causa,

73. & dixerunt Capellaniam non esse Sacerdotalem: quia ex verbis fundationis non adstringitur Capellanus ad deservendum capellæ in divinis, & Missam celebrare per seipsum. Et cum finis in beneficio simplici, in quo ex quadam generali totius orbis consuetudine non requiritur residentia, ut post Cardin. tradit Imola in cap. fin. numero 9. de Cler. non residen. sufficit quod deserviat per substitutum, ad notata in cap. Super eo, de præbend. in 6. Lap. alleg. 36. sub numero 5. & alleg. 117. sub numero 2. Cardin. d. cap. De multa, in fin. Dec. cap. Cum omnes, secundum lectionem de Constit. cum alijs allegatis. Non obstat quod in hoc casu verba fundationis videantur directæ in personam ipsius Capellani, cum dicant, quod beneficium pro tempore obtinens certas Missas in qualibet hebdomada in eadem capella celebrare

brare deberet: quia illa non respiciunt actum ipsum celebrationis Missarum ab ipso met. Capellano, sed potius sunt posita ad denotandam obligationem, & onus, quod ipsa testatrix capella imponebat: & sufficit quod onus non sit ita impositum Capellano, quod per alium expleri non possit: quia alias cum à jure personalis residentia non requiratur, poterit per alium inservire, ex præallegatis. Ultra quod in casu resolutionis Congregationis verba erant directa ad Capellanum, prout etiam in casu allegationis Lapi, ubi testator mandavit dimidiam suorum bonorum Presbytero eligendo dari pro celebrandis Missis. Quod dicitur in casu decisionis Pistorien. non fuisse factam mentionem celebrationis Missarum, sed tantum divinorum, tollitur per rationem deservire per alium, quæ militat utroque casu. Et eo magis venerunt Domini in hac sententiam, quia concurrunt mens fundatrix, quæ colligitur ex præsentatione ab ipsamet facta de Hieronymo de Longonibus, qui huic capellæ deservivit per substitutum, Parib. *confil. 56. num. 19. lib. 4.* & postea fuit ferè semper possessa à simplicibus Clericis, qui missas per alios fecerunt celebrari, l. *si de interpretatione, ff. De legib. Aymo conf. 101. cum siml.*

Nec advertebat conclusioni superius firmatæ, quod cum quidam Joannes habens Capellaniam in diocesi Hispanen cum onere celebrandi Missas esse Romæ litis causæ, & petisset sibi indulgenti ut sibi liceret easdem Missas in aliqua Urbis Ecclesia celebrare; sac. Congregatio censuit si Sanctissimo placuerit id tantum oratori esse concedendum, ut Missas in Ecclesia à Testatore destinata per alium celebrari faciat. Etenim in eo casu supponendum est ex fundatione fuisse injunctum Capellano onus per seipsum celebrandi alioquin indultum celebrandi eadem Capella per substitutum fuisset proflus inutile, contra cap. *In his, de privileg. cum concordan. de quibus ibi in glos. ultima.*

Constat igitur ex prædictis verum esse quod prius dicebamus, videlicet capellam non esse Sacerdotalem ex eo quod Capellanus teneatur Missas, vel divinum officium celebrare, neque Capellanum regulariter teneri per seipsum celebrare ex eo quod Capella sit Sacerdotalis, cum utroque casu huic oneri satisfieri possit per substitutum.

76 Verum si in ipsa erectione, seu fundatione capellæ, aut alijs constitutionibus secus constitutum fuerit, id omnino erit observandum, ut disertis verbis statuitur à Concil. Tridentino in cap. 5. *seff. 25.* & sæpius fuit responsum.

Observandum est tamen ad hoc non requiri ut in fundatione expressè sit cautum ut Capellanus celebret per seipsum, sed satis esse ut id verbis æquipollentibus ordinatum fuerit, arg. cap. *In his, infra, de verb. signific. l. fin. l. De donat. que sub modo, l. Quid tamen, §. 1. ff. De arbitr. & patet ex subjecta resolutione Sac. Congregationis.*

77 Testator cavet ut sui hæredes dent uni ex filijs ipsius pro alimentis, cui dictis hæredibus melius placuerit, & qui ad officium clericatus ascendere voluerit, unam vineam ipsius Testatoris cum onere ut cui dederint, ille teneatur pro

anima, &c. celebrare annum Missam cantatam in qualibet annali die mortis ipsius Testatoris, & dicto ejus filio Sacerdote defuncto alius ex ejus filijs similiter Sacerdos succedat cum eodem onere; & dictis ejus filijs Sacerdotibus defunctis, vadat in perpetuum cum eodem onere ad propinquiores Sacerdotes de familia. Dubitatur primò an supradictum relictam sit simplex legatum cum onere tamen assumendi ordinem Sacerdotalem, & Missam celebrandi, ita ut nulla sit opus institutione Ordinarij, vel potius sit erectum beneficium ecclesiasticum de jure patrimoniatum dictæ familie. Secundò, an is, qui vult consequi tale legatum, debeat esse Sacerdos, & teneatur per seipsum Missam celebrare. Die 28. Julij 1605, sac. Congregatio ad primum censuit hoc esse simplex legatum cum onere assumendi ordinem Sacerdotalem, ac Missas celebrandi; ideoque non esse opus ulla ordinarij institutione. Ad secundum, ad hujusmodi legatum consequendum oportere esse constitutum in tali estate, ut intra annum ad Sacerdotium possit promoveri, eoque anni spatio Sacerdotij ordinem debere suscipere. Sed quoad celebrationem Missæ posse etiam per alium huic oneri satisfieri, nisi fundationi præter expressa infusa verba, quæ significent ut per seipsum id numeris expleat.

78 Casus autem, in quibus censetur inducta obligatio celebrandi per seipsum satis colligi possunt ex infra scriptis exemplis. Posito tenore fundationis, videlicet: Sint tres voces in præsentando Sacerdotem, & Capellanum dictæ capellæ, qui serviat in divinis eidem capellæ, & ibidem continèdè divina celebret, Missam, & officia nocturna, & diurna, & residentiam continuum faciat juxta Ecclesiam S. Andreae, & serviendo dictæ capellæ quarritur an Rector ejusdem capellæ teneatur residere, ac subire onera per seipsum. Die 20. Julij 1600. Sac. Congregatio censuit hujusmodi Rectorem teneri residere, ac munia hujusmodi explete per seipsum.

Item stante fundatione: Quod Capellani, & quilibet illorum debeat dicere pro anima mea in dicta mea Capella centum, & nonaginta duas Missas recitatas quolibet anno in perpetuum, &c. Item quod sit Presbyter bonus Christianus bonæ vite, & famæ, & non habeat onus alicujus officij, nec obtineat aliquam præbendam, Vicariam, Rectoriam, nec curatam, nec aliquid aliud beneficium, nec Capellaniam, quibus inservire debeat, sed quod solum debeat se occupare, & assistere servitio istius meæ Capellanæ, & non in aliqua alia re, sive præbenda, & si postquam fuerit nominatus in Capellanum fuerit provisorius de aliqua alia præbenda, seu Capellaniam, si illam acceptaverit, perdat eo ipso hujusmodi meam Capellaniam, & vacet, & provideatur in personam alterius. Præsuppositis clausulis supra scriptis, quarritur utrum Capellanus teneatur præcisè per seipsum celebrare. Die 12. Majj 1606. S. Congregatio censuit secundum ea quæ proponuntur, teneri celebrare per seipsum. Rursus positus verbis fundationis: omne incrementum, & lacrum proveniens ex summa 100. scutorum dari debeat Capellano, qui dictæ societati in divinis

inserviat, &c. Et quod Sylvester Oliverius si voluerit pro Capellano dictæ societatis inservire, cæteris præferri debeat: Die 27. Februarij 1608. S. Congregatio censuit ex dictis verbis, quæ Sylvestrum præferri mandant, cum per seipsum inservire teneri. Ad hæc positò tenore donationis, videlicet, (Dono bona opportuna Vicario Archiepiscopi nomine, & vice ipsius Ecclesiæ, seu Capellæ, & perpetui Sacerdotalis beneficij ad dictam Ecclesiam creandam; eo tamen tenore ut Sacerdotes ad ipsam Ecclesiam, seu Capellam, ut fertur, ordinandam insititendi illis gaudeant, & sub his conditionibus, & non aliter, videlicet ut beneficiis ipsius Ecclesiæ, seu Capellæ omni die, seu saltem quinquies in hebdomada Missam in dicta Ecclesia celebrare teneatur, justo tamen impedimento cessante. Et si negligentes fuerint, vel remissi ad celebrandam ipsam Missam, seu ipsam Missam non celebraverint, beneficiis incurrat penam solidorum, &c. pro qualibet vice convertendam in utilitatem Ecclesiæ.) Ultimo autem loco Vicarius Capitularis sede tunc Archiepiscopali vacante donationem, & erectionem hujusmodi per hæc verba admisit, videlicet, considerans quod ex bonis donatis potest unus Sacerdos cum uno Clerico servitore vitam congruè sustentare, beneficium creavit, & bona donata prædictæ Ecclesiæ, & perpetuo Sacerdotali beneficij, & pro dote ipsorum Ecclesiæ, seu beneficij assignavit. Quarritur primò an dictum beneficium sit Sacerdotalis. Secundò an provisorius de hujusmodi beneficij possit aliud beneficium personale residentiam requirens retinere. Sac. Congregatio ad primum respondit esse Sacerdotalis. Ad secundum ex verbis fundationis tenentem hujusmodi beneficium per seipsum celebrare, neque posse cum eo aliud beneficium residentiam requirens obtinere.

79 Sed prædictis videtur valdè obviare decretum Concilij Tridentini in cap. 4. *seff. 22.* ubi disertis verbis statuitur primò ut qui dignitates, personatus, officia, præbendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesijs obtinent, aut in posterum obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, videlicet ut alij Missas, alij Evangelium, alij Epistolas dicant, seu contentent, teneantur justo impedimento cessante infra annum ordines suscipere requisitos. Et paulò post subnectitur. Cogantque Episcopi eos diebus statutis dictos ordines per seiplos exercere: concordat cap. 12. *seff. 24.* ibi, *Omnes vero divina per se, & non per substitutos compellantur obire officia.*

Si igitur obtinentes quæcumque beneficia in prædictis ecclesijs tenentur onera Missarum adimplere, & divina celebrare per seiplos; ergo falsa est conclusio superius firmata, quod obtinentes Capellas Sacerdotales possint oneri Missarum, & divinatorum celebrationi per alium satisfacere.

80 Solutio est difficilis. Sed observandum est decretum d. cap. 4. *seff. 22.* loqui in eo tantum casu, in quo ordines sacri sunt annexi beneficio in Cathedrali, vel Collegiata ecclesia, & ita decretum illud jam pridem intellexit S. Congregatio. Unde obtinens Capellam Sacerdotalem in prædictis ecclesijs tenetur celebrare per se-

ipsum, atque ita quod superius firmavimus obtinentem beneficium Sacerdotalis posse per alium celebrare, notabiliter limitari debet, ut non procedat in obtinente beneficium sacerdotalis in ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis. Sin autem ordines non sint annexi beneficio, seu Capellæ eo quod cautum non sit in fundatione, ut Capella sit Sacerdotalis, vel ut Capellanus debeat esse Presbyter, aut celebrare per seipsum, sed simpliciter dispositum sit ut Missas celebrare teneatur; tunc oneribus hujusmodi congruè satisfieri potest per substitutum, etiam in Cathedrali, vel Collegiata ecclesia. Neque hoc casu ut prædixi, est locus dispositioni, d. c. 4. quia loquitur de beneficijs, quibus onera sunt annexa; sed est locus allegationibus Lapi, & declarationibus superius relatis, num. 62. & 65. & seqq.

81 Sed contra hoc ultimum arguitur sic. Obtinentes beneficia in Cathedralibus, & Collegiatis ecclesijs tenentur, & cogi debent divina officia obire per se, & non per substitutos, ut expressè statutum est in d. cap. 12. *vers. Omnes vero, seff. 24.* Sed Missa quamvis non sit de Horis, cap. 1. *De celebr. Missarum, unico, de Clericis, non resident. lib. 6.* & notat glos. in Clem. 7. *9. in ver. Certis horis, de ætat. & qualit.* est tamen de officio, & venit divini officij appellatione. Ergo obtinentes Capellas cum onere Missarum in prædictis ecclesijs tenentur per seiplos celebrare, & sic Capellæ hujusmodi cum prædicto onere Missarum generaliter, & indistinctè sunt Sacerdotales. Minor probatur in cap. *De his, 12. dist. unica, in fine ibi, Matutinalibus, Vespertinis, Missæ, ac prædictarum horarum officijs, de reliq. & venerat. Sanctorum, & tenet glos. in dicta Clem. 1. in verb. Canonice, ubi ait, Missam de officio dicitur, sed non de horis. Quinimò Missam esse de horis non obscurè sentit glossa in d. Clem. unica, in verb. Totidem, dum inquit, argue pro æquidistinctioibus in his tribus horis, Matutino, Missa, & Vespere.*

82 Cæterum responderi potest Missam privatam non esse de officio, sed tantummodo Missam solemnem, & Conventualem, de qua loquitur text. in cap. *Quæ creatura, de celebr. Missarum, & ita intelligitur textus in d. c. De his, 12. dist. unica, loquitur enim de officijs publicis ibi, Publica officia, id est vespertinas, matutinum, sive Missam. Et quamvis glossa exponat illud verbum, publica, id est Clericorum secularium; tamen expositio illa non congruit litteræ, & textus debet intelligi in propria significatione, ut ibi declarat Gemin. numero 3. in fine vers. Nec est bona expositio glossæ, unde Missa ibi intelligitur Conventualis, & solemnis, & ita etiam intelligitur textus in dicta Clem. unica, & glos. præalleg. propterea enim dicunt distributiones assignari pro Missa, sicut pro horis. Quod etiam adnotavit Præpos. post alios in d. cap. *De his, num. 7.* Hoc autem non congruit nisi Missæ Conventuali. Concluditur ergo obtinentes beneficia in Cathedrali, vel Collegiata ecclesia cum onere divinis inserviendi, seu interestendi teneri quidem per seiplos interesse etiam Missæ Conventuali, & multari posse nisi inter fuerint; sed hinc non sequitur teneatur indistinctè eandem Missam Conventualem canere, id est ipsum sacrificium offer-*

83 Cæterum responderi potest Missam privatam non esse de officio, sed tantummodo Missam solemnem, & Conventualem, de qua loquitur text. in cap. *Quæ creatura, de celebr. Missarum, & ita intelligitur textus in d. c. De his, 12. dist. unica, loquitur enim de officijs publicis ibi, Publica officia, id est vespertinas, matutinum, sive Missam. Et quamvis glossa exponat illud verbum, publica, id est Clericorum secularium; tamen expositio illa non congruit litteræ, & textus debet intelligi in propria significatione, ut ibi declarat Gemin. numero 3. in fine vers. Nec est bona expositio glossæ, unde Missa ibi intelligitur Conventualis, & solemnis, & ita etiam intelligitur textus in dicta Clem. unica, & glos. præalleg. propterea enim dicunt distributiones assignari pro Missa, sicut pro horis. Quod etiam adnotavit Præpos. post alios in d. cap. *De his, num. 7.* Hoc autem non congruit nisi Missæ Conventuali. Concluditur ergo obtinentes beneficia in Cathedrali, vel Collegiata ecclesia cum onere divinis inserviendi, seu interestendi teneri quidem per seiplos interesse etiam Missæ Conventuali, & multari posse nisi inter fuerint; sed hinc non sequitur teneatur indistinctè eandem Missam Conventualem canere, id est ipsum sacrificium offer-*

offerre per seipfos. Patet, quia in ecclesijs cathedralibus non omnibus præbendis iubetur annexi ordo Sacerdotalis, sed dimidiæ parti dumtaxat, ut in d. cap. 12. §. In omnibus, verò, §. fess. 24. Ergo non omnes præbendati, seu beneficiati tenentur Missam solemnem celebrare per seipfos, sed illi tantum, qui obtinent præbendas, quæ annexum habent ordinem presbyteratus; alioquin præbendæ omnes essent presbyterales, & distinctio Concilij esset inanis. Sed Capellæ cum onere Missarum celebrandarum, nisi aliud sit cautum in fundatione, non habent ordinem Presbyteratus annexum, ut superius dictum est ex S. Congregationis sententia. Ergo illas obtinentes non tenentur Missam Conventualem celebrare per seipfos, sed tantummodo illi interesse, & hoc important verba d. cap. Consecratura, de celebr. Missarum ibi, Missarum solemniam conventualiter celebretis, id est interessendo, & psallendo. Et hoc modo etiam quoad Missam Conventualem dicuntur divina officia per seipfos obire ad præscriptum d. §. Omnes verò. Non autem sacrificium offerendo, quod non convenit nisi presbyteris, cap. 1. §. Vna, verò. Et hoc utiq. Sacramentum, supra de Summa Trinit.

87 Itaque ut in hac materia perstringantur omnia, cum quaeritur an, & quando obtinens Capellam teneatur esse Sacerdos, & oneri Missarum, divinorumque celebrationi satisfacere per seipsum, necne, sic distingue.

Aut Capellæ huiusmodi est annexus ordo Presbyteratus, puta quia in illius fundatione cautum est, ut Capellanus debeat esse Sacerdos, aut non est annexus. In primo casu si quidem Capella sit in Cathedrali, vel Collegiata ecclesia: tunc illam obtinens teneatur esse Sacerdos, & Missas, ac divina officia in fundatione iuncta per seipsum celebrare, ad præscriptum dicti cap. 4. §. fess. 22. & cap. 12. verò. Omnes verò, §. fess. 24. ut clarius patebit in quaestione sequenti. Sin autem Capella non sit in Cathedrali, aut Collegiata ecclesia, sed in alia inferiori, in qua horæ canonicæ non recitantur; tunc iterum subdividit. Nam aut in illius fundatione expressè, aut verbis æquipollentibus statutum est, ut Rector teneatur Missas dicere, & onera adimplere per seipsum; & lex fundationis ad amissum servanda est, ut in cap. 3. §. fess. 25. & in resolutionibus, de quibus supra, num. 78. verò. Casus autem. Aut in fundatione Capellæ nihil de hoc tacitè, vel expressè cautum reperitur, sed simpliciter dictum est, ut Capellanus debeat Missas celebrare, vel divinis inservire; & tunc Capellanus non tenetur ordinem Presbyteratus assumere, nec Missas, vel divina officia celebrare per seipsum, sed potest ejusmodi oneribus per alium satisfacere. Et in hoc casu propriè loquuntur Lap. in suis allegationibus, Rota in decisione superius relata, num. 73. & declarationes S. Congregationis, de quibus supra, num. 65.

In secundo autem casu principali, id est cum Capella non habet ordinem presbyteratus annexum, sed simpliciter in ejus fundatione cautum est, ut illam obtinens debeat Missas celebrare, vel divinis officijs inservire: & tunc refert an Capella sit sit in ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, an verò in alia ecclesia non habente ser-

vitium Chori. Et quidem si in Cathedrali, vel Collegiata, distingue. Aut in fundatione Capellæ cautum est tantummodo ut Capellanus debeat Missas celebrare; & non tenetur esse Presbyter, nec Missas celebrare per seipsum, ut patet in declaratione Maleditana, de qua supra na. 80. Neque enim hoc casu est locus decreto Concilij in d. c. 4. §. fess. 22. quia, ut dictum est, loquitur in eo tantum casu, in quo Capellæ, seu beneficia in Cathedrali, vel Collegiata ecclesia habent sacros Ordines annexos. Nec refragatur resolutio in causa Montis Politiani, de qua supra, n. 73. quia ibi Capellani à Capitulo electi tenebantur Missas Conventuales canere per seipfos ex antiqua consuetudine, & sic Capellæ habebant ordinem Presbyteratus annexum. Aut in fundatione adjectum est ut Capellanus teneatur divinis inservire, seu interesse, aut divina officia celebrare: & tunc propriè locum habent resolutiones Pistoriens. & Abulen. de quibus supra num. 72. ut scilicet Capellanus non debeat esse Presbyter; sed nihilominus tenebitur divina officia celebrare per seipsum; quia verba, Divinis Officijs inservire, seu interesse in Cathedrali, vel Collegiata ecclesia important servitium Chori, quod adimpleri non potest per substitutum, ut in d. cap. 12. verò. Omnes verò, §. fess. 24. & fusius patebit in sequenti quaestione. Nec adverterat decisio Pistoriens. quia eo casu non fuit quaesitum an Capellanus deberet per seipsum Horis Canonicis interesse, sed tantummodo an deberet esse Sacerdos. Si verò capella ex illa in ecclesia non Cathedrali, vel Collegiata, sed in alia ecclesia non habente servitium Chori: hoc ultimo casu quamvis in fundatione capellæ dispositum sit ut Capellanus debeat Missas celebrare, & divinis inservire, seu interesse, tamen non tenebitur ordinem Sacerdotalem suscipere, nec Missas, aut divina officia celebrare per seipsum, sed satis erit ut hæc munia per alium expleat, & in hoc speciali casu loquuntur declarationes S. Congregationis in causa Placentina, de qua supra na. 67. verò. Similiter, decisio Rotæ in causa Romana Capellania, & Lapi allegationes, de quibus supra, n. 62. & 73.

88 Tertio juxta præmissa QUÆRO: Posita fundatione capellæ in ecclesia Collegiata S. Sixti Viterbij infra scripti tenoris videlicet, Capellanus teneatur, & obligatus sit qualibet hebdomada dicere in ipsa ecclesia pro remissione peccatorum ipsius testatoris duas Missas, & deservire ecclesie in divinis. An Capellanus huiusmodi per seipsum Missas celebrare, atque inservire teneatur.

Proposita hac causa die 9. Novembris 1619. S. Congregatio Concilij visa est probare conclusiones infra scriptas.

90 Prima conclusio est decretum Concilij Tridentini c. 4. §. fess. 22. qua parte statuitur habentes beneficia in Cathedralibus, & Collegiatis ecclesijs cum onere dicendi Missam, Evangelium, vel Epistolam, teneantur infra annum ordines recipere requiritos, & dictos ordines per seipfos exercere, non habet locum in omnibus beneficijs, quorum rectoribus prædicta onera incumbunt, sed in illis tantum, quæ certum ordinem habent annexum. Quam conclusionem jam dudum probavit S. Congregatio in causa Tudertina, cui censuit

censuit Capellaniam in Cathedrali ecclesia erectam cum onere Missarum celebrandarum non comprehendendi in d. c. 4. nisi ordinem annexum habeant. Ratio est, quia oneribus huiusmodi congruè potest per substitutum satisfieri, nec videtur in his electa indulgentia personæ, ut pluribus probat Lap. alleg. 117. qui propriè loquitur de altari, seu Capellania erecta in Cathedrali ecclesia cum onere Missas celebrandi, juxta terminos Clem. VI. §. de arat. & qual. innovata in d. c. 4.

91 Secunda conclusio. Capellania ea lege erecta in Cathedrali ecclesia, ut Capellanus teneatur choro inservire, requirit personale servitium, quod non potest adimpleri per substitutum. Pro qua conclusione ponderatum fuit decretum Concilij c. 12. §. fess. 24. ibi, Omnes verò divina per se, & non per substitutum compellantur obire officia juxta decisionem Sac. Congregationis, qua declaratum fuit d. c. 12. verò. Præterea, comprehendere etiam Mantionarias, & alia beneficia, quæ sunt perpetua, & habent annexum servitium in choro.

92 Hinc cum dubitatum fuerit an capellaniam, quibus incumbit onus celebrandi Missas, & in choro inservendi, sint compatibles cum Canonicatibus, & Parochialibus, cum per earum constitutiones liceat eis inservire per substitutum cum licentia Ordinarii, & Capituli: S. Congregatio censuit non esse compatibles.

94 Item orta dubitatione an Capellaniam Cathedralis ecclesie, quarum redditus in distributionibus quotidianis consistunt, personalem residentiam requirant, respondit non esse requirere.

Sed & Sac. Congregatio episcoporum olim consulta an Capellani habentes distributiones quotidianas, & onus celebrandi divina officia in Cathedrali Missarum teneantur ad residentiam, respondit capellaniam requirere residentiam in choro Cathedrali.

95 Tertia conclusio: ex illis verbis fundationis, de qua nunc agitur, videlicet Capellanus teneatur Missas celebrare, non inservire, ut capella sit Sacerdotalis, quia huiusmodi oneri potest per alium satisfieri, licet capella erecta fuerit in collegiata ecclesia, ex his que dicta sunt in prima conclusione ex sententia ejusdem Congregationis.

96 Quarta & ultima conclusio. Verba illa, Capellanus teneatur in divinis deservire, extra Cathedralis, & Collegiatas ecclesias non important servitium personale: in quibus terminis loquitur Lap. alleg. 35. & decisiones S. Congregationis, & Rotæ inferius alleganda.

97 Quibus positis, ad hoc restat tantum difficultas, an scilicet verba illa, Capellanus teneatur in divinis deservire, in Collegiata important servitium chori, ita ut propterea illud non possit adimpleri per substitutum.

Et quidem ad probandum hæc verba non important servitium chori infra scripta adducuntur.

Primo, divinorum celebratio in sui latitudine apta est comprehendere non solum recitationem horarum Canonicarum, juxta c. 1. de celebr. Missar. verum etiam celebrationem Missæ, lectionem Evangelij, & Epistolæ, ac divini

Officii extra chorum, c. 1. de vita, & honest. Clerici, & c. Proposuit, de fil. Presbyter. Card. in Clem. 1. §. Ne igitur, n. 7. verò. Quinto quare, de celebrat. Missar. Hoc autem casu dicta verba, in divinis, videntur potius referenda ad lectionem evangelij, vel epistolæ, aut divini officii extra chorum, quam ad onus psallendi horas canonicas, quia fuerunt appoita in fundatione capellæ, quæ ex sui natura annexum non habet servitium chori, ut in d. c. 3. nec requirit personalem residentiam ex generali consuetudine ut post Cardin. tradit in cap. su. Amolani, §. & Abb. n. 3. de Cler. non residen. Menoch. de arbit. casu 201. n. 7. §. ergo in dubio fundator censori debet se re. ut illud ad universalem consuetudinem. Bald. in 1. Precibus, n. 44. C. De impuber. & in terminis spm. in specul. testam. gl. 4. prime. m. 66. & Gonzal. ad reg. 8. can. ell. gl. 5. n. 80. & §. fess.

Secundo nulla constituta videtur differentia in residentiam beneficii ex hoc solum quod fuerit erectum in collegiata, vel extra eam, sed quando erigitur beneficium extra Collegiata, hæc verba, deservire in divinis, non inducunt personalem residentiam. Lap. alleg. 35. & 116. & dictum est in 4. concl. Ergo nec quando beneficium in Collegiata erigitur. Major propositio probatur, quia aut ex verbis fundationis constat beneficium requirere personalem residentiam, aut non constat. Si constat, servanda est lex fundationis tam in Collegiatis ecclesijs, quam extra eas, ut in c. 5. §. fess. 25. de reform. Si non constat, beneficium non requiret residentiam personalem etiam si fuerit erectum in Collegiata quia nec Clem. VI. §. nec. d. c. 4. habent locum in beneficijs, quæ ex fundatione certum ordinem, id est personale servitium annexum non habent, ut in prima conclusione.

Tertio assertur decisio Rotæ coram Panphilio 23. Januarii 1589. in causa Romana Capellania superius relata n. 73. in qua fuit resolutum, Capellaniam non requirere residentiam personalem, licet in eius fundatione cautum fuerit ut Capellanus teneatur Missas celebrare, & deservire in divinis.

Quarto loco adducitur resolutio S. Congregationis in causa Placentina tempore Cardinalis Mathzi, ut etiam diximus in quaestione præcedenti, qua declaratum fuit beneficium in Cathedrali ecclesia ea lege erectum, ut in eo deputari debeat unus præbendarius, qui singulo quoquo die teneatur Missam celebrare, & divinis Officijs interesse non esse Sacerdotale, idemque præbendarium posse Missas per alium celebrari facere.

99 Ultimo assertur pro hac parte obviantia subsentia, quia Sixtus V. anno 1588. & Clemens VIII. anno 1601. dictam capellaniam contulerunt tanquam simplex beneficium personalem residentiam non requirens, ut ex litteris collationis exhibitis. hæc autem obviantia plurimum valet ad cognoscendam qualitatem beneficii, ut tradit Parisiens. §. 0. n. 1. §. bb. 4. cum alijs allegatis in alia propositione hujus casus.

100 Ceterum pro contraria parte infra scripta videntur magis urgere, & primo verba illa, Capellanus teneatur deservire in divinis, cum fuerint appoita à fundatore tanquam diversa à Missa

rum celebratione) utique in ecclesia Collegiata nihil aliud videtur posse importare, quam recitationem horarum canonicarum. Quod satis probatur ex constitutione Bonifacii VIII. in c. unico, de Cler. non resident. lib. 6. ubi Pontifex agens de Canonicis, qui tenentur in choro horas canonicas recitare, utitur propriis verbis hujus fundationis ibi, Ipsis ecclesiis in divinis officiiis deservire. Si igitur verba, deservire in divinis, in Collegiata importent servitium chori; ergo Capellanus tenetur per seipsum inservire, cum servitium chori non possit adimpleri per substitutum, ex dictis in secunda conclusione.

- 101 Secundo ex vulgari modo intelligendi eorum, qui fundant hujusmodi Capellanas in Cathedralibus, & Collegiatis, residentia intelligitur de personali, juxta cap. Congruente, de Cler. non resident ut testatur Navarr. cons. 6. n. 2. eod. tit.
- 102 Verbo autem, resident, æquipollent sequentia verba, videlicet inserit, canter, vel serviat, ut per Navarr. ibidem. n. 3. Unde cum olim dubitatum esset in sacra Congregatione an habens Capellaniam, cui in fundatione injunctum fuerat onus celebrandi Missas, atque interessendi divinis officiiis, teneretur residere, atque celebrare officia per seipsum; licet nihil decisum fuerit, tamen manu Cardinalis Carafæ adnotatum reperitur Capellanum teneri per seipsum celebrare divina officia, quia interesse quispian non potest per substitutum, ad c. unicum de Cler. non resident. lib. 6.

Ulcimò urget pro hac parte antiqua decisio sacra Congregationis. Siquidem fuit olim dubitatum an Capellanæ in ecclesia Cathedrali existentes, quarum reditus ex variis defunctorum relictis cum onere Missas aliquot, & divina officia celebrandi inter se tantum distribuunt Capella ni presentes, qui onera prædicta per seipsum, & per alios presbyteros quoscumque persolvunt, reliquis Capellanis, qui presentes non sunt, nihil percipientibus, personalem residentiam requirant, ita ut qui eas obtinent: ad residendum præcisè etiam per privationem cogi possint, non obstant consuetudine contraria: Sacra Congregatio censuit teneri ad residentiam juxta formam Concilii.

Neque verò huic sententiæ videntur ob stare argumenta superius in contrarium adducta: nam ad tria priora in ordine respondetur verba illa, deservire in divinis, esse intelligenda secundum subjectam materiam, ita ut si fuerint appo sita in fundatione capellæ erectæ intra ecclesiam, in qua horæ canonicæ non recitantur, tunc non importent servitium chori, quia sub jecta materia id non patitur, sed sint referenda ad celebrationem divinorum extra chorum, juxta notata in c. 3. de vita, & honest. Cleric. Quod quidem servitium rectè fieri potest per substitutum, & in his terminis loquitur Lap. dicta allegat, 35. & Rota in dicta causa Romana Capellanæ.

Sin autem fuerint appo sita prædicta verba in fundatione Capellæ intra Ecclesiam, in qua horæ canonicæ recitantur, ut in casu præsentis, tunc bene important servitium chori, quia id suadet subjecta materia. Ad quod adducitur Gugliel. de monte Lauduno relatus à Cardin. in Clem. 1. §. Ne igitur, sub n. 7. vers. Quinto quarto, de celebr. Mis sar, cujus hæc sunt verba, (Expedit quod psal-

lendo intra Ecclesiam dicat Clericus officium juxta Psalmum Benedicite Dominum, maxime in magnis festivitatibus, arg. cap. Si quis in Clero, 7. quest. 1. & cap. Si quis extra Parochias, de consecr. dist. 1. Quod ultimum procedit in eo, qui habet beneficium in Ecclesia Collegiata, alias in non Conventuali, ubi est solus Sacerdos, & Clericus, hoc non potest observari, & sufficit quod Sacerdos, & Clericus dicant officium vel simul, vel separatim sine cantu; tamen bonum est ut in Ecclesia dicant.) Hæc ille. Quibus accedit quod hoc casu fundator non dixit simpliciter, Capellanus tenetur deservire in divinis, sed addidit, tenetur deservire in divinis dictæ Ecclesiæ, atque ita fuit ab ipso contemplatum servitium non ipsius Capellanæ, sed Ecclesiæ, in qua Capellania instituebatur, quæ cum sit Collegiata habet præcipuum servitium in psallendo horas canonicas, ut in dicta Clem. 1. de celebr. Mis sar, ita ut proinde deservire in divinis prædictæ Ecclesiæ nihil aliud sit, quam choro interesse.

Non obstat quartum argumentum quod ex sententia S. Congregationis præbendarius habens onus celebrandi, & inserviendi in divinis in Cathedrali ecclesia, non tenetur esse sacerdos.

106 Nam respondetur hinc non inferri quin tenetur divinis officiiis personaliter interesse, ad hoc enim non requiritur ordo Sacerdotalis, ut in Clem. 1. de stat. & qual. Boer. de eis. 171 n. 1.

Sicut neque obstat contraria observantia, quia non est tantum temporis, ut potuerit immutare statum Capellanæ, juxta cap. Cum de beneficio, de præb. in 6. Ac præterea est varia, quia Capellani interdum inserviunt etiam percipios, imò nonnunquam fuerunt etiam, punctari. Et nihilominus cum verba fundationis importent servitium chori, contraria consuetudo non valet uti sublata à Concilio juxta decisionem S. Congr. ultimo loco allegatam, n. 103.

DE ÆTATE, & QUALITATE.

Cap. Indecorum.

SUMMARIUM.

- 1 Inori quatuordecim annis regimen Ecclesiæ committi non debet.
- 2 Absurdum est ut carens monastica electur ad economicam, & carens economica ad politicam.
- 3 Pueri in quibus differant ab adultis.
- 4 Matrimonium spirituale cum Ecclesia non contrahunt obtinentes beneficia simplicia.
- 5 Verba, regere, & gubernare, an, & in quo differant, & n. seq.
- 6 Ethice divisio in Monasticam, Oeconomicam, & Politicam.
- 7 Collatio beneficii facta minori quatuordecim annis est ipsa jure nulla.
- 8 Episcopus an possit dispensare super defectu ætatis ad beneficia.
- 9 Prepositura habens nuda ministerium aliquot beneficia conferendi ap probatis ab Ordinario an possit

De ætate, & qualitate Indecorum.

- possit conferri Clerico quatuordecim annorum. & n. seq usque ad n. 17.
- 10 Dignitas non constituitur ex nudo ministerio conferendi beneficia.
- 11 Beneficium nullatenus habens jurisdictionem sibi contentiosam, vel penitentiam non potest dici Curatum.
- 12 Consuetudine conferendi beneficia non Curata in minori ætate constituta plurimum deservitur.
- 13 Jus conferendi beneficia potest competere majori annu quatuordecim tam ex privilegio, quam ratione Ecclesiæ, aqua collatio deponitur.
- 14 Mulier succedens in officio habente jurisdictionem, & curam annexam potest per seipsum administrare, ac beneficia conferre, & curam vero committere capaci tali potestato.
- 15 Capitulum majori presentio potest presentare, & in concursu presentatum ab eo præfertur presentato à tutore.
- 16 Jurisdictio sola sine obligatione residentie non efficit beneficium curatum.
- 17 Ordo sacer an eximat à patria potestate latissime discutitur usque in finem.
- 18 Episcopalis dignitas jus patriæ potestatis solvit tam de jure civili, quam canonico.
- 19 Ordines minores non liberant à patria potestate.
- 20 Revertuntur Authores, & fundamenta pro opinione affirmativa, & n. seq usque ad n. 33.
- 21 Prelati, & qui alius tenentur regere, non debent esse sub potestate alterius.
- 22 Filiusfamilias pater, cum sit in potestate alterius, filiam non habet in potestate nec eam potest occidere cum adultero.
- 23 Tutor non debet esse sub tutela, nec curator sub cura.
- 24 Patria potestas quantum ad jus publicum non curatur.
- 25 Jus publicum in sacris, in Sacerdotibus, in Magistratibus consistit.
- 26 Intellectus cap. Cum voluntate, de sentent. excommunic. & n. 48.
- 27 Ordo sacer liberat à servitate, & n. 55.
- 28 Monstruosum est ut qui legitimus ad spirituales sit adiones, circa saculares actus illegitimus remaneat.
- 29 Dignitas Patriatus, & Consularis jus patriæ potestatis solvit, & n. 56.
- 30 Sacerdotatus dignitas nulla dignitas secularis æquiparari potest, & n. 56.
- 31 Ordinibus sacris initiati, & illustres interdum æquiparantur.
- 32 Patria potestas solvitur per professionem regularium, & n. 58.
- 33 Revertuntur Authores, & fundamenta opinionis negativæ, & n. 36. & seqq.
- 34 Filiusfamilias per sacrum ordinem non eximitur à patria potestate in rebus patrimonialibus, & profectibus, ordem & n. 41.
- 35 Secus in rebus Ecclesiasticis, & in his, quæ agitur ratione ordinis vel dignitatis, & n. 44.
- 36 Legitima debetur Patri in bonis prophætie filij, non autem in ecclesiasticis.
- 37 Ordo sacer non solvit omnino jus patriæ potestatis, tollit tamen illius effectum ordinis sacro improporcionabiles, & in c. angustias, n. 44. & seq usque in finem.
- 38 Intellectus cap. Per venerabilem, in princ. qui fil. sine legit.

- 38 Ordo Episcopalis supponit necessariò ordinem Sacerdotalem.
- 39 Jus patriæ potestatis à jure naturali sumptè originem.
- 40 Et quo ad vinculum naturale debet immutabile permanere.
- 41 Filiusfamilias per sacrum ordinem non solvitur à naturali reverentia, quam tenetur patri exhibere.
- 42 Pater debet reverentiam filio Sacerdoti in oblationibus, Confessionibus, & aliis spiritualibus.
- 43 Filiusfamilias Clericus in beneficiis, & aliis causis spiritualibus, & ab eis dependentibus, sine autoritate Patris agere potest, & n. sequen.
- 44 Si major sit quatuordecim annis agere potest, vel per Procuratorem, nisi minor, per Procuratorem datum ad lites autoritate iudicis ecclesiæ.
- 45 Pater percurrens filium in sacro ordine constitutum excommunicationem incurrit.
- 46 Prelatus excommunicatus est si certis rationibus faciat percursi Clericum per Laicum.
- 47 Pater ob vitiam egestatem distabere non potest filium in sacro constitutum.
- 48 Filiusfamilias per sacrum ordinem eximitur à potestate patris quoad peculium adventitium, & quasi a potest. clericatum.
- 49 Licet alias de illis testari non possit etiam permittente patre.
- 50 Filiusfamilias Presbyter quidquid acquirit ex causa adventitia, & non contemplatione Sacerdotali officio, acquirit sibi pleno jure.
- 51 Quævis habet alium sub se necesse est recognoscere alium super se excepto Papa.
- 52 Patria potestas in quibus differat à Dominicali.
- 53 Sacerdotalis dignitas est eminentior qualibet dignitate seculari quantum ad spiritualia.
- 54 Patria potestas sicut solvitur per dignitatem patriatam, & Consularis in temporalibus, ita solvitur per dignitatem Sacerdotalem in spiritualibus.
- 55 Professio regularis cur magis solvat jus patriæ potestatis, quam sacer ordo.

INDECORUM. Regimen Ecclesiæ minoris quatuordecim annis committi non debet. Hoc dicit, Et sunt tres partes. Prima ponit exordium, & causas mandati. Secunda mandatum, ibi Nolentes. Tertia comminationem iurisdictionis, & pœnæ, ibi, scilicet.

Nota primò minores quatuordecim annis non esse habiles ad beneficia sonantia in nomen rectoriæ, etiam si curam non habeant animarum; nam de his proprie loquitur hæc Decretalis, ut indicat littera, ibi, regere, & ibi, regimen, nec non ibi, personatum. Et advertunt Ioan. Andr. n. 4. in v. r. Regimen, Anton. de Butr. numer. 7. & Cardin. in secunda oppositione. Idem firmat Abb. post Ioan. Calderin. in cap. Super ordinata, numer. 12. inf. de preben. Guisiel. de Benedic. de re. per. cap. Raynurus, vers. Adhuc impuberi, numer. 60. de testament. & Lambert. de jure patr. lib. 2. par. 1. art. 26. quest. 7. numer. 5. Secus autem est si non sonent in nomen rectoriæ, sed sint beneficia in Ecclesia; quia tunc si maritatus consilij non requirant, ut sunt Capellæ, satis est septimum annum exegisse, secundum Abbatem loco citato. Rationem diversitatis habes hic in